

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	323
Land:	Irak
Kilde:	Dansk Flygtningehjælp
Titel:	"Det sydlige og centrale Irak"
Udgivet:	1. marts 2007
Optaget på baggrundsmaterialet:	23. marts 2007

DET SYDLIGE OG CENTRALE IRAK

BAGGRUNDSNOTAT

Udarbejdet af
Nina Marie Lassen, Asyl & Repatriering
Marts 2007

1. INTRODUKTION	3
2. DEN VESTLIGE KOALITIONS ANGREB PÅ IRAK OG SADDAM HUSSEINS FALD	4
3. DEN POLITISKE UDVIKLING SIDEN JUNI 2004	5
4. REGIONER – REGIONEN KURDISTAN (KRG)	5
5. DEN SIKKERHEDSMÆSSIGE SITUATION	6
5.1. UDVIKLINGEN SIDEN 2003	6
5.2. BETYDNINGEN AF BOMBNINGEN I SAMARRA FEBRUAR 2006	7
5.3. SIKKERHEDSOPERATIONER PRIMO 2007	8
5.4. CIVILE OFRE - DØDSTAL	9
5.5. INTERNT FORDREVNE OG FLYGTNINGE	10
5.6. SITUATIONEN I DE ENKELTE PROVINSE	11
5.6.1. <i>Situationen i de tre centrale provinser</i>	11
5.6.1.1. Bagdad provinsen	11
5.6.1.2. Anbar provinsen	13
5.6.1.3. Salah al-Din provinsen	13
5.6.2. <i>Situationen i de tre nordlige provinser (af det centrale/sydlige Irak)</i>	14
5.6.2.1. Tameem (Kirkuk)	14
5.6.2.2. Nineve (Mosul)	15
5.6.2.3. Diyala	15
5.6.3. <i>Situationen i de ni sydlige provinser</i>	15
5.6.3.1. Basra provinsen	15
5.6.3.2. Thi Qar provinsen	16

5.6.3.3.	Missan provinsen.....	16
5.6.3.4.	Kerbala provinsen.....	16
5.6.3.5.	Muthanna provinsen.....	17
5.6.3.6.	Wassit provinsen.....	17
5.6.3.7.	Najaf provinsen.....	17
5.6.3.8.	Qadisiya provinsen.....	17
5.6.3.9.	Babylon provinsen.....	17
6.	DEN SOCIALE OG ØKONOMISKE SITUATION.....	18
7.	STAMMESYSTEMET	18
8.	MENNESKERETTIGHEDSSITUATIONEN.....	18
8.1.	GENERELT	18
8.2.	MYNDIGHEDSBESKYTTELSE	19
8.2.1.	Politi og sikkerhedsstyrker.....	19
8.2.2.	Domstolene	19
8.2.3.	Koalitionsstyrkerne.....	20
8.2.4.	Traditionelle former for konfliktløsning og religiøse domstole.....	20
8.2.4.1.	Traditionel stammeret	20
8.2.4.2.	Religiøse domstole.....	21
8.3.	MYNDIGHEDSFØLGELSE	21
8.4.	"AGENTS OF PERSECUTION" – IKKE-STATSLIG FØLGELSE	21
8.4.1.	Shia-muslimske militser.....	22
8.4.2.	Sunni-arabiske oprørsgrupper	22
8.5.	RELIGIØST/ETNISKE BEGRUNDEDE OVERGREB OG FØLGELSE – "SECTARIAN VIOLENCE".....	23
8.5.1.	Muslimere – Shia og Sunni.....	26
8.5.2.	Ikke-muslimske religiøse mindretal.....	28
8.5.2.1.	Kristne.....	29
8.5.2.2.	Mandæere/sabæere	31
8.5.2.3.	Jøder.....	32
8.5.2.4.	Jehovas vidner	33
8.5.2.5.	Jezidier	33
8.5.3.	Etniske minoriteter	34
8.5.3.1.	Assyrere og kaldæere.....	34
8.5.3.2.	Kurdere	34
8.5.3.3.	Feyli-kurdere.....	34
8.5.3.4.	Turkmenere.....	34
8.5.3.5.	Arabere i nord	35
8.6.	ANDRE UDSATTE GRUPPER.....	35
8.6.1.	Uislamisk adfærd.....	36
8.6.2.	Kvinder.....	36
8.6.2.1.	Enlige kvinder og kvindelige familieoverhoveder	37
8.6.3.	Børn	37
8.6.4.	Æresdrab og andre kønsrelaterede overgreb.....	37
8.6.5.	Seksuel orientering.....	39
8.6.6.	Formodede politiske modstandere.....	40
8.6.6.1.	Personer, der har – eller anses for at have – sympati med den amerikanske ledede invasion og/eller den internationale militære tilstedeværelse i Irak	40
8.6.6.2.	Personer, der arbejder for de nye irakiske myndigheder	40
8.6.6.3.	Kurdere	40
8.6.6.4.	Irakere, der deltager - eller antages at deltage - i den politiske proces i Irak	41
8.6.6.5.	Modstandere af det tidligere styre	41
8.6.6.6.	Medlemmer eller andre knyttet til det tidligere styre	41
8.6.7.	Journalister og medier.....	41
8.6.8.	Veluddannede og særlige faggrupper.....	41
8.6.8.1.	Læger og sundhedspersonale	42
8.6.8.2.	Dommere, advokater, akademikere og folk af andre professioner	42
8.6.8.3.	Uddannelsessteder	42
9.	VIGTIGSTE KILDER	42

1. Introduktion

I december 2006 konkluderede FNs Flygtningehøjkommissariat, UNHCR, at irakiske asylansøgere fra det sydlige og centrale Irak skulle anerkendes som flygtninge under FNs Flygtningekonvention, med mindre der foreligger såkaldte udelukkelsesgrunde (eksempelvis krigsforbrydelser):

”Iraqi asylum-seekers from Southern and Central Iraq should be favourably considered as refugees under the 1951 Convention relating to the Status of Refugees, given the high prevalence of serious human rights violations related to the grounds in the 1951 Convention. Where appropriate, the applicability of the exclusion criteria in the 1951 Convention should be considered.”¹

I det omfang asyllandene ikke følger denne retningslinje og anbefaling fra UNHCR vedrørende anvendelsen af Flygtningekonventionen, bør landene i stedet i det mindste sikre, at de pågældende får meddelt en komplementerende/alternativ form for *beskyttelse* i deres værtslande:

”Where an Iraqi from Southern or Central Iraq is not recognised as a refugee under the 1951 Convention criteria, a complementary form of protection should be granted, unless the individual comes within the exclusion criteria in the 1951 Convention.”²

For så vidt angår vesteuropæiske værtslandes praksis i sager vedrørende asylsøgere fra det centrale og sydlige Irak, er Tyskland og England tilsyneladende de eneste lande udover Danmark, der giver endeligt afslag på opholdstilladelse til det altovervejende antal af asylsøgere fra disse dele af Irak.³ Ifølge et svar af 9. februar 2007 fra Integrationsministeriet til Folketingets Udvalg for Udlændinge og Integrationspolitik har de øvrige vesteuropæiske lande således anlagt følgende praksis vedrørende irakiske asylsøgere fra det sydlige og centrale Irak: *Belgien* meddeler som hovedregel subsidiær beskyttelse (jf. Art. 15 c i EU's kvalifikationsdirektiv). I *Finland* har irakerne enten fået konventionsstatus eller midlertidig opholdstilladelse. Vedrørende *Irland* er oplysningerne uklare. I *Holland* behandlede regeringen (pr. 7. februar 2007) et december 2006 forslag fra et flertal i det hollandske parlament om at give konventionsstatus til irakere fra det sydlige og centrale Irak. Af de sager, der blev realitetsbehandlet i *Norge* har størstedelen fået enten konventionsstatus, subsidiær beskyttelse eller humanitær opholdstilladelse. Der foreligger ikke oplysninger om karakteren af de sager, hvori der er givet afslag, herunder om det for eksempel drejer sig om irakere fra det nordlige Irak. *Spanien* giver flygtningestatus eller subsidiær beskyttelse til alle irakiske asylansøgere, medmindre de er omfattet af konventionens udelukkelsesgrunde. I *Sverige* er alle irakiske asylsøgere fra det centrale og sydlige Irak blevet meddelt opholdstilladelse, enten med flygtningestatus, subsidiær status eller i medfør af en særlig genoptagelsesordning fra juni 2006, hvorefter irakere, der havde fået afslag på asyl, men ikke kunne tvangsudsendes skulle have permanent opholdstilladelse. I *England* har de fleste irakiske asylsøgere fået afslag. I 2006 resulterede behandlingen af asylansøgninger og ansøgninger om anden form for opholdstilladelse i *Tyskland* med afslag til 68,1 % af de irakiske asylsøgere. I ingen af landene er der oplyst om tvangsmæssige tilbagesendelser til det sydlige og centrale Irak og ej heller, at der skulle være forhandlinger i gang med de irakiske myndigheder om tvangsmæssig tilbagetagelse til disse områder af Irak.⁴

¹ UNHCR, Return Advisory and Position on International Protection Needs of Iraqis outside Iraq, Genève, 18. december 2006, s. 3

² Ibid. s. 3f.

³ I overensstemmelse med principperne i Flygtningekonventionens artikel 1F er irakere omfattet af de såkaldte udelukkelsesgrunde (krigsforbrydere og lignende) undtaget fra meddelelse af flygtningestatus eller anden form for beskyttelsesstatus også i de øvrige europæiske lande.

⁴ Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Besvarelse af spørgsmål nr. 65 stillet af Folketingets udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik til ministeren for flygtninge, indvandrere og integration den 24. januar 2007 (alm.del), 9. februar 2007.

I blandt andet *Syrien, Jordan og Tyrkiet*, hvor *UNHCR* er ansvarlig for behandlingen af irakiske asylsøgere sager, anerkendes irakere fra det centrale og sydlige Irak i overensstemmelse med *UNHCRs* position fra 18 december 2006 som *prima facie* konventionsflygtninge og søges herefter genbosat.⁵

Dette notat omfatter en beskrivelse af den aktuelle situation og udvikling i Irak med en detaljeret beskrivelse af forhold på sikkerheds- og menneskerettighedsområdet af betydning for vurderingen af asylansøgninger fra irakiske statsborgere fra det sydlige og centrale Irak. For så vidt angår sondringen mellem det centrale- og det nordlige Irak følger notat den samme afgrænsning som *UNHCR*. I henhold til *UNHCR's* ovennævnte skrivelse af 18. december 2006, er irakiske asylansøgere, der kommer fra *Nineve* (Mosul), *Taamin* (Kirkuk) og *Diyala*, alle omfattet af *UNHCR's* retningslinier og anbefalinger for irakere, der kommer fra *Syd- og Centralirak*.⁶ De dele af ovennævnte tre provinser, der formelt set er en del af KRG/Kurdistan, er således også omfattet af nærværende notat.⁷

Eksempler nævnt i forbindelse med beskrivelsen af situationen i Irak er i de allerfleste tilfælde alene medtaget for illustrationens skyld og skal på ingen måde ses som udtømmende. Ligeledes skal det fremhæves, at det – under hensyntagen til rapportens omfang – ikke har været muligt at medtage en fuldstændig beskrivelse af situationen på alle områder af relevans for asylvurderingen i irakersager. Hvor der ønskes yderligere detaljer, for eksempel om situationen inden for et bestemt geografisk område i Irak, opfordres læseren derfor til at søge supplerende oplysninger, eksempelvis i de kilder, der er henvist til under pkt. 9, eller på European Country of Origin Information Network (www.ecoi.net).

2. Den vestlige koalitions angreb på Irak og Saddam Husseins fald

I marts 2003 besluttede USA støttet af den britiske og andre regeringer, herunder den danske, at gå i krig mod Irak. Forud var gået et længere diplomatisk forspil, hvorunder det ikke var lykkedes USA og dets allierede at få FN's Sikkerhedsråds støtte til et angreb på Irak. Efter en kort, men intensiv krig opnåede de amerikansk-ledede koalitionsstyrker kontrol med Irak, og Saddam Husseins styre blev væltet. I de sidste faser af krigen blev der ydet ringe modstand fra de irakiske styrkers side, og store dele af den hundredetusind mand store hær gik under jorden medførende deres våben. Saddam Hussein blev hængt den 30. december 2006 efter at være blevet dømt til døden for at have beordret drabet på 148 shiitter i Dujail, der er en af de få shia-dominerede byer i Salah ad-Din provinsen.

Med Saddam Hussein-styrets fald kollapsede tillige de hidtidige magtstrukturer i Irak. Fra krigsafslutningen og indtil juni 2004 blev Irak styret af de amerikansk-ledede koalitionsstyrker som besættelsesmagt. Højtstående medlemmer af det tidligere styre – parti, statsapparat og militær – blev udrænset, og koalitionsstyrkerne indledte en proces for at etablere nye irakiske myndigheder.

⁵ UNHCR, Resettlement of Iraqi Refugees, 12. marts 2007

⁶ UNHCR, Return Advisory and Position on International Protection Needs of Iraqis outside Iraq, Genève, 18. december 2006 pkt. 1, fodnote 3.

⁷ Omvendt skal det fremhæves, at de danske asylmyndigheder ikke i praksis har skelnet i overensstemmelse hermed, men sondret mellem KRG-kontrolleret område og tidligere myndighedskontrolleret område – altså det område af Irak som udelukkende er omfattet af de centrale irakiske myndigheders kompetence. Det betyder, at der – såfremt tvangsudsendelser af afviste irakiske asylsøgere går i gang i forhold til det nordlige Irak – vil kunne være irakere heriblandt, der er omfattet af *UNHCRs* anbefalinger for asylsøgere fra Central- og Sydirak.

3. Den politiske udvikling siden juni 2004

I slutningen af juni 2004 ophørte besættelsen formelt med vedtagelsen af FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1546, og koalitionsstyrkerne overdrog magten til en midlertidig irakisk regering, der skulle lede landet frem mod valg til et overgangsparlament den 30. januar 2005. Udfaldet af sidstnævnte blev, at shiamuslimerne og kurderne, som tidligere var undertrykt og forfulgt af det gamle styre, nu kom til magten. Ved valget i januar 2005 valgtes ligeledes medlemmer til landets provinsråd. Iraks nye forfatning blev, på trods af stærk modstand fra sunni-arabernes side, vedtaget ved en folkeafstemning den 15. oktober 2005.

Den 15. december 2005 afholdtes valg til det første permanente parlament. Det shia-ledede United Iraqi Alliance (UIA) fik 128 pladser (47%) ud af parlamentets 275 pladser. Kurdish Coalition fik 53 pladser (19%). Det sunni-ledede Iraqi Accordance Front fik 44 pladser (16%). Den sunni-arabiske blok National Dialogue Front fik 11 pladser (4%) og Iraqi National List fik 25 pladser (9%). Den 22. april 2006 valgte parlamentet kurderen Jalal Talabani til præsident og henholdsvis en sunni (Tariq al-Hashimi) og en shia (Adil Abdal Mahdi) til vicepræsidenter. Præsidenten udpegede herefter shia og deputy leader af Islamic Daawa Party, Nouri Kamel al-Maliki (også kendt som Jawad al-Maliki) til fungerende premierminister. Med al-Maliki som premierminister tog parlamentet den 20. maj 2006 den første permanente regering i ed siden Saddam Husseins fald.

4. Regioner – Regionen Kurdistan (KRG)

Forfatningen foreskriver, at Irak er en føderal stat, hvor magten er delt mellem den føderale regering, regionale regeringer, de 18 guvernementer/provinser, kommuner og lokale administrationer. Forfatningen tillader, at op til tre guvernementer/provinser slår sig sammen til en region. Provinserne Bagdad og Kirkuk er dog undtaget fra denne mulighed. Det område i Nordirak, der siden 1992 har haft en selvstændig status, fik med forfatningen en særstatus som regionen Kurdistan under Kurdistan Regional Government (KRG) kontrol og omfatter størstedelen af provinserne Dohuk, Erbil og Sulaymaniyah samt mindre dele af provinserne Nineve (Mosul), Tamim (Kirkuk) og Diyala.⁸

Den grønne linie markerer den forfatningsbestemte grænse mellem Regionen Kurdistan og det øvrige Irak.

⁸ Om processen vedrørende Kirkuk/Tameems fremtidige status se pkt. 5.6.2.1.

5. Den sikkerhedsmæssige situation

5.1. Udviklingen siden 2003

Sikkerhedssituationen har siden invasionen i 2003 været yderst prekær og stadig mere tilspidset. I 2006 skete en drastisk forværring som følge af den tiltagende sekteriske (religiøst betingede) vold og forfølgelse, der fulgte efter bombningen af den Gyldne Moske i Samarra (se herom pkt. 5.2 nedenfor). Fra flere sider anføres, at det sydlige og centrale Irak i realiteten befinder sig i en egentlig borgerkrig, hvis fulde omfang alene forsinkes af tilstedeværelsen af det store antal koalitionsstyrker - dette på trods af, at al-Malaki dels har taget en lang række tiltag med henblik på forsoning med inddragelse af religiøse ledere, klanledere og andre relevante parter i 2006, dels siden starten af 2007 har gjort en målrettet indsats for i samarbejde med de amerikanske styrker at slå ned på militser og oprørsstyrker i specielt Bagdad.

Generelt har Irak siden Saddam Husseins fald været præget af en stærk profilering af væbnede grupper og militser. Bag den tiltagende forværring af sikkerhedssituationen står en blanding af oprørs- og modstandsgrupper og militser, udsprunget af religiøse eller etniske grupperinger, Saddam-loyalister, irakiske nationalister, internationale terrorister eller kriminelle kræfter. Oprørsgrupperne er typisk loyale over for forskellige magtgrupperinger, men ser ofte en fælles fjende i de fremmede tropper i Irak. Sideløbende med den politiske overgang samt koalitionsstyrkerne og de irakiske sikkerhedsstyrkers forsøg på at opretholde sikkerhed og orden har der således udviklet sig en stadigt mere kompliceret væbnet opposition, hvor religiøse dødspatuljer og militser har sluttet sig til anti-koalitionsoprørsgrupper, der tilsammen har vist sig i stand til at opretholde en voldsspiral med regulære kampe mellem shia-muslimer og sunnier ud over hele landet. Lovløsheden er en stor udfordring for retssystemet og en alvorlig trussel mod civilbefolkningens sikkerhed.

Om den særlige situation i Kirkuk og andre omstridte områder i nord, se pkt. 5.6.2, pkt. 8.5.3.4 og pkt. 8.5.3.5 nedenfor.

Ud over angreb på civile og andre alene på grund af deres tilknytning til en bestemt religiøs trosretning eller etnisk gruppe (se herom nærmere pkt. 8.5 nedenfor) rettes angreb mod det irakiske politi og rekrutteringscentre. Andre mål for angrebene er personer, der associeres med regeringen, såsom politikere, embedsmænd⁹ og deres familier, religiøse og etniske ledere, medlemmer af religiøse og etniske minoriteter, veluddannede personer, der arbejder for – eller formodes at støtte – koalitionsstyrkerne og nationale humanitære NGO'er.

Civile tæller de fleste ofre for målrettede eller vilkårlige angreb fra shia-muslimske militser og sunni-arabiske oprørsgruppers side. Talrige angreb på markedspladser, i butikker og ved kirker og moskeer har tilsyneladende som mål at gøre størst mulig skade og at sprede mest mulig frygt blandt den civile del af befolkningen.

Karakteren af den form for "almindelig" kriminalitet, som også hersker i Irak, inkluderer væbnede røverier, kidnapninger med henblik på at få udbetalt løsesummer, chikane og drab på personer, der er involveret i den politiske proces eller genopbygningsaktiviteter, sabotage mod den civile infrastruktur, såsom elektricitet og olieledninger og bombeangreb. Flere kilder anfører imidlertid, at det ofte er meget vanskeligt at adskille almindelig kriminalitet fra religiøst begrundet vold, og gentagne

⁹ En af de mere opsigtsvækkende kidnapninger fandt sted fra the Scholarship Department of the Ministry of Higher Education i Bagdad den 14. november 2006. Mellem 100 og 150 mandlige ansatte og besøgende (sunnimuslimere såvel som shiitter) blev bortført. Ni shiitter blev umiddelbart efter frigivet. Mere end 70 blev løsladt efter at have været udsat for tortur og 70 er fortsat savnede, de fleste af sunni oprindelse. To blev fundet dræbt. Brugen af myndighedsbiler og uniformer samt det forhold, at kidnapningen fandt sted ved højlys dag, rejste mistanke om mulig officiel indblanding i aktionen (UNAMI, Human Rights Report 1 November – 31 December 2006, pkt. 37).

rapporter indikerer i stigende omfang, at såvel militser som oprørsgrupper blandt andet benytter sig af kriminelle til at udføre for eksempel religiøst, etnisk eller politisk begrundede bortførelser, der på overfladen kan synes alene at være almindelige kriminelles forsøg på afpresning for penge, men i realiteten tjener til økonomisk understøttelse af de forskellige shia-muslimske og sunniarabiske gruppers fortsatte militante aktioner. Angrebene, herunder kidnapningerne, bliver stadig mere dødelige, og enhver iraker kan blive mål for angreb, hvor som helst og når som helst.

Også internationale organisationer som FN og Røde Kors er blevet udsat for terrorangreb, ligesom udenlandske diplomatiske repræsentationer og internationale NGO'er er blevet gjort til mål for angreb i Irak. Snesevis af udlændinge er siden 2003 blevet bortført og i mange tilfælde henrettet af deres gidseltagere. De allerfleste internationale organisationer har valgt at trække deres internationale medarbejdere ud af det centrale og sydlige Irak, og som resultat er deres programmer lukket ned eller stærkt beskåret.

Koalitionsstyrkerne er fortsat til stede i Irak for at opretholde sikkerhed og stabilitet, nu på invitation af den irakiske regering.¹⁰

5.2. Betydningen af bombningen i Samarra februar 2006

Hvor der også under Saddam Hussein eksisterede spændinger mellem specielt sunni-muslimer og shiitter, og hvor der også de senere år efter invasionen i 2003 har været mange eksempler på etnisk eller religiøst betingede overgreb, markerede februar 2006 formentlig et afgørende og under alle omstændigheder dramatisk skift for situationen i Irak på dette område. Ifølge de allerfleste kilder må situationen i Irak nu karakteriseres som en overvejende religiøst betinget ("sectarian") konflikt, som flere kommentatorer har benævnt starten på en borgerkrig.

Den 22. februar 2006 skete et bombeangreb på et af shia-muslimernes hellige steder, Al-Askari moskeen, Den Gyldne Moske, i Samarra. Samarra ligger i den sunni-muslimsk dominerede region Salah Ad Din - Saddam Husseins hjemregion. Det er bredt antaget, at ekstremistiske sunni-arabere stod bag bombeattentatet, og angrebet gav anledning til dage med fortsatte hævnangreb mellem landets største religiøse grupperinger, shia- og sunni-muslimer, og er en af hovedårsagerne til, at der siden februar 2006 er sket en kraftig eskalering af religiøst betinget vold over hele Irak med blandt andet et hidtil uset niveau af religiøst betingede angreb mod og drab på civile blandt såvel sunni- og shia-muslimer som blandt (andre) religiøse minoriteter.¹¹

I december 2006 opsummerede UNHCR det seneste års udvikling i det sydlige og centrale Irak således:

"1. Since the last UNHCR return advisory in September 2005, there has been deterioration in the security situation in Iraq. Extreme violence in Central Iraq and significant instability in the South mark today's overall security situation in the country. Sectarian tensions between Iraq's Sunni and Shi'a communities as well as among the Shi'ites have sharply increased after the bombing of the holy Shi'ite shrine in Samarra on 22 February 2006. This incident led to targeted killings of thousands of Iraqis from both communities as well as other groups on the basis of their religious identity resulting in massive displacement of populations.

2. ... In parallel, civilians as well as individuals of certain profiles are being targeted by terrorist groups and militias on a daily basis through intimidation and acts of terror aimed at uprooting and expelling individuals from their areas of residence on ethnic, religious, political or mere criminal grounds (this includes intellectuals, wealthy people, women and girls and minority groups). Furthermore hostilities

¹⁰ På invitation af al-Malaki forlængede FNs Sikkerhedsråd den 28. november 2006 mandatet for den Multinationale Styrkes (MNF) tilstedeværelse i Irak til 31. december 2007.

¹¹ Om den sekteriske karakter af den aktuelle vold, se endvidere pkt. 5.6 ff. nedenfor om situationen i de forskellige provinser samt pkt. 8.5 om religiøst og etnisk betingede overgreb og forfølgelse.

between the Multinational Forces (MNF)/ Iraqi Security Forces (ISF) on the one hand and the armed insurgency on the other, continue unabated and are causing further population displacements.

3. Overall, the situation could be characterised as one of generalised violence and one in which massive targeted violations of human rights are prevalent. Hundreds of thousands of Iraqis have been displaced within Iraq, to neighbouring countries and, displacements further afield, including to Europe, are also on the increase again. The ability of the Iraqi Government to protect the population is significantly undermined by the weakness of its nascent security measures, political divisions and the high level and intensity of ongoing sectarian violence, crime and insurgency, which occur on a daily basis with large number of civilian casualties. In addition, Ministry of Interior have been repeatedly accused of employing militia members who commit gross human rights violations against those suspected of belonging to the insurgency. There is also occasional fighting between various militia groups.

4. Despite positive developments on the political front ...the Iraqi authorities are not yet able to provide residents with basic protection from generalized violence and massive targeted violations of human rights.”¹²

5.3. Sikkerhedsoperationer primo 2007

Den 6. januar annoncerede Premierminister Nouri al-Malaki, tilsyneladende stærkt presset af USA, en ny plan, der skulle bringe sikkerhed til Bagdad og fratvinge de væbnede grupper kontrollen med hovedstaden. Den 10. januar 2007 annoncerede Præsident Bush, at 20.000 ekstra amerikanske tropper ville blive sendt til Irak, primært med henblik på at sikre Bagdad, hvor troppernes antal ville blive mere end fordoblet. Tropper ankom umiddelbart efter og deltog sammen med det irakiske militær i et ”crack down” på Muqtaba al-Sadr’s milits, the Imam al-Mahdi Army, der ses som ansvarlig for en stor del af den etniske/religiøse udrensning af sunnier, der har fundet sted i flere blandede kvarterer i Bagdad og har spredt sig til resten af det sydlige og centrale Irak. Den 23. januar resulterede ovennævnte indsats i tilfangetagelsen af 600 kæmpere fra Al-Mahdi militsen. Bare to dage forinden havde sprængning af to bomber i Bagdads Bab al-Shargi distrikt (primært shia) medført mindst 100 døde og 175 sårede. Såvel myndighedernes nedslag mod militser og oprørsgrupper som samme gruppers bombninger med store civile tab til følge fortsætter og uanset, at der muligvis kan spores en mindre stabilisering af situationen i Bagdad, kræver den igangværende sikkerhedsplan, blandt andet ifølge de tilstedeværende amerikanske tropper, en meget langvarig implementeringsproces.

Hvorvidt ”freden” vil lykkes med den seneste amerikansk/irakiske militære indsats er uvist. Sadristerne, al-Sadr’s politiske parti, har indtil videre været en af premierminister al-Malakis nøgleallierede i parlamentet, og al-Maliki havde hidtil i praksis været uvillig til at sætte hårdt ind for at gennemføre et - af ham selv gentagne gange fremsat - krav om afvæbning af al-Mahdi militsen. Iagttagere peger på, at al-Malaki med januars crackdown på al-Mahdi militsen af mange – specielt blandt shiiter – nu ses som ikke andet end en amerikansk marionet. Ligeledes påpeges det, at den igangværende militære indsats, der koncentrerer sig om Bagdad i realiteten alene betyder, at militser og oprørsgrupper vil flytte fokus og for en tid intensivere operationer i andre større irakiske byer. Det samme skete under det crack-down på militser og oprørsgrupper, som de multinationale styrker foretog i august 2006. Her steg volden i stedet i Mosul og Diyala. Shia-muslimske militser som al-Mahdi synes ifølge nogle kilder, at være helt forsvundet fra Bagdad, (hvilket i sig selv har betydet en reduktion i beskyttelsen af civile shiaer og som følge deraf stigende dødstal) - og det antages fra flere sider, at de har trukket sig ud af Irak sammen med deres ledere - flere peger på til Iran - for derfra at følge situationen og vende tilbage, når den igangværende sikkerhedsoperation er slut. De aktuelle bombeangreb tyder imidlertid på, at sunni-arabiske oprørsgrupper, herunder al-Qaeda fortsat er i landet og fast besluttet på at forårsage kaos og underminering af den amerikansk-støttede regering.

¹² UNHCR, Return Advisory and Position on International Protection Needs of Iraqis outside Iraq (fremover citeret som UNHCR Return Advisory), Genève, 18. december 2006.

I sin rapport til FNs Sikkerhedsråd af 7. marts 2007 vedrørende perioden december 2006 til februar 2007 konkluderer FNs Generalsekretær vedrørende sikkerhedssituationen blandt andet:

"44. The security situation in Iraq remains complex and unpredictable, particularly as responsibility for security is transferred from the multinational force to the Iraqi security forces. The ability of the Iraqi security forces to fulfil this requirement is yet to be fully tested. The security situation remains serious during the reporting period, with deepening conflict between various political parties, factions, militia groups and elements of insurgency. This situation is graphically manifested in Baghdad, where the hostilities and violence have continued despite initial successes under the Baghdad security plan.

...

46. Serious security incidents continue at a high rate, with a daily average of 160. There has been a corresponding rise in the level of casualties among civilians, the multinational force and Iraqi security forces. The conflict continues to be characterized by attacks against the multinational force and sectarian violence by insurgents and militias. ... Despite the focus on the security situation in Baghdad it is not always apparent that violent incidents take place in almost all areas of Iraq.

....

49. In Baghdad, Sunni and Shiite neighbourhoods are engaged in frequent reciprocal assaults, using improvised explosive devices, mortars and rocket attacks. Typically there can be as many as 15 bombs of varying sizes delivered to targets across the city in a given day, with retaliatory mortar attacks against residential communities. In the single deadliest attack, on 4 February 2007, a suicide bomber driving a truck loaded with one ton of explosives struck a market, killing 135 people and injuring 305. This situation is further compounded by high rates of kidnappings, drive-by shootings and the dumping of mutilated bodies.

50. Indirect fire attacks on the international zone in Baghdad increased from an average of one or two strikes per week in 2006 to over four per week at the beginning of 2007..."¹³

5.4. Civile ofre - dødstal

Den civile del af befolkningen er det primære offer for den aktuelle situation på sikkerheds- og menneskerettighedsområdet. UNAMI rapporterede ultimo december 2006, at der i perioden november og december 2006 fandt det hidtil højeste antal henrettelseslignende drab sted og videre, at:

" 7. The civilian population remains the main victim of the prevailing security situation characterized by terrorist acts, action by armed groups, criminal gangs, religious extremists, militias as well as operations by security and military forces...

...

30. An unprecedented number of execution-style killings have taken place in Baghdad and other parts of the country, whereby bodies were routinely found dumped in the streets, in rivers and in mass graves – most bearing signs of torture with their hands and feet bound, and some were beheaded. This is the *modus operandi* used by both Sunni and Shiite armed groups, including insurgents and militias, who occasionally inform the authorities of the locations of the bodies. These killings also serve to intimidate the local population. At least two mass graves were recently unearthed, one in Najaf with at least four bodies and another one in Baguaba ... with 28 bodies belonging to members of al-Shammary tribe kidnapped and killed a few days earlier. ... [An} NGO reported several mass graves in the area adjacent to Sadr city from the east side called Wara El Sadda ... where many bodies are allegedly dumped in pre-prepared holes. The area is considered very dangerous and controlled by the militias. No one, including Iraqi security forces, can visit the area without the authorization of the militias." ¹⁴

I januar 2007 oplyste FN, at alene i 2006 blev mere end 34.000 civile dræbt, de fleste ved skud, og mere end 36.000 såret. På grund af sikkerhedssituationen, der gør monitorering vanskelig, er det imidlertid vanskeligt at fastslå nøjagtige tal for dræbte, sårede og internt fordrevne i Irak som følge af konflikten. Den lokale karakter af overgrebene såvel som frygten for at anmelde drab eller forsvindinger på grund af den deraf følgende risiko for repressalier gør det ligeledes sandsynligt, at ovennævnte tal er konservative og ikke afspejler de virkelige dødstal.

¹³ UN Security Council: Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 30 of resolution 1546 (2004), 7. marts 2007.

¹⁴ UN Assistance Mission in Iraq (UNAMI) Human Rights Report 1 November – 31 December 2006

Tallene for civile ofre i 2006 skal ses i lyset af, at det samlede – ligeledes usikre - tal for perioden fra marts 2003 til ultimo 2005 sættes til omkring 28.000 dræbte. Samtlige kilder forklarer den dramatiske eskalering af dødstal med udviklingen i sekterisk betinget vold siden bombningen i Samarra i februar. Den almindelige vurdering er, at der siden efteråret 2006 dør mindst 100 civile om dagen.

5.5. Internt fordrevne og flygtninge

Det antages, at der er op mod 1.7 millioner internt fordrevne i Irak, og at op mod to millioner irakere er flygtet til udlandet. Af disse blev hundredtusindvis fordrevet allerede under Saddam Husseins styre som følge af hans arabiseringspolitik, i forbindelse med krig og som følge af andre menneskerettighedskrænkelser. Siden Saddam Husseins fald i 2003 er fordrivelsen sket som følge af den sekteriske konflikt, kriminalitet og mangel på sikkerhed, militære operationer og kampe mellem de multinationale styrker og militser og oprørsstyrker samt sammenstød mellem klaner/stammer.

Ifølge tal fra IOM blev knap 200.000 fordrevet mellem 2003 og 2005. I 2006 steg den sekterisk betingede vold drastisk og alene i perioden fra urolighederne i Samarra den 22. februar 2006 til udgangen af 2006 blev mere end 500.000 internt fordrevet. Generelt har de internt fordrevne bevæget sig fra religiøst og etnisk blandede områder til homogene områder. Shia-muslimer flygtede fortrinsvis fra det centrale til det sydlige Irak. Sunnier flygter generelt fra syd til det øvre-centrale Irak, specielt til Anbar-provinsen. Begge grupper flygter inden for samme byer fra blandede kvarterer til homogene kvarterer, specielt i Bagdad og Baquba (i Diyala). De kristne, der ikke er flygtet til udlandet, er primært flygtet til Nineve, og de fleste kurdere er blevet fordrevet inden for Diyala eller fra Diyala til Tameem (Kirkuk).¹⁵

En stor del af de fordrevne er flyttet ind hos familie og venner. Andre bor i forladte bygninger, og ca. 3 % bor i til dels midlertidige teltlejre, etableret af enten det irakiske Ministry of Displacement and Migration eller Irakisk Røde Halvmåne. Sikkerhedssituationen har gjort nødhjælpsorganisationernes arbejde med at uddele mad vanskeligt og til tider helt umuligt mange steder.

¹⁵ IOM: Iraqi Displacement – 2006 Year in Review, 31. januar 2007

5.6. Situationen i de enkelte provinser

5.6.1. Situationen i de tre centrale provinser

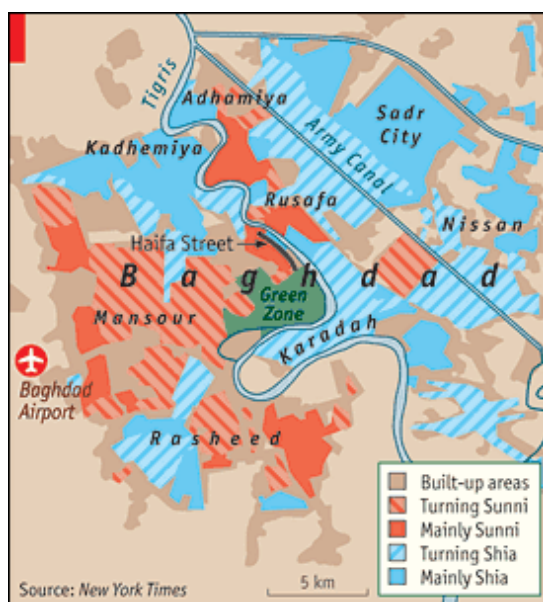
5.6.1.1. Bagdad provinsen

Bagdad er den provins i Irak, hvor flest mennesker er blevet dræbt siden 2003 som følge af religiøst betinget vold, oprør og almindelig lovløshed. Volden har medført hundredtusindvis fordrevne. Siden bombningen af den shia-muslimske moske i Samarra i februar 2006 har hovedstaden og nabo-byerne været vidne til daglig stigning i sekterisk betingede overgreb, herunder bombninger og kidnapninger. Hvor det kan være vanskeligt at få præcise tal for, hvor mange, der dræbes dagligt i Bagdad, er alle ifølge IRIN News enige om, at tallet var stigende, i hvert fald indtil primo 2007. Det uafhængige amerikanske Brookings Institute oplyste i starten af januar 2007, at lidt over 28.000 dødsfald havde fundet sted i Bagdad provinsen siden invasionen i 2003. Irakiske regeringskilder oplyste heroverfor, at tallet kunne være så stort som 40.000.¹⁶

¹⁶ Jf. IRINnews.org, Iraq: Baghdad most violent province in Iraq, Bagdad, 17. januar 2007

På trods af, at den ligger i en sunni-domineret provins, har Bagdad på grund af sin status som hovedstad de sidste mange årtier bestået af en blanding af Iraks forskellige befolkningsgrupper, arabere, kurdere, turkmener, kristne assyrere og sunni- og shia-muslimer. Af samme grund har byen altid tiltrukket internt fordrevne og fattige fra landet.

Som følge af de seneste års voldelige konflikt og tiltagende sekteriske vold er Bagdad by i realiteten opdelt i sunni- og shia-kontrollerede områder, hvis grænser det kan være livsfarligt at overskride. Vilkårlige og målrettede religiøst begrundede angreb, herunder henrettelseslignende drab mod civile, kræver et stigende antal menneskeliv og finder øjensynligt sted med henblik på at forværre de sekteriske spændinger såvel som at udstille regeringens svaghed og manglende evne til at kontrollere sikkerhedssituationen.

17

UK Home Office Country Report fra oktober 2006 citerer Center for Strategic and International Studies for i juni 2006 at referere til, at antallet af civile, der dræbes på grund af religiøst betinget vold, er ni gange så stort som antallet af civile, der dræbes af bilbomber:

”More civilians were killed in Baghdad during the first three months of 2006, than at any time since the end of the Saddam regime. Between January and March, 3,800 Iraqi civilians were killed, a significant number of which were found tied, shot in the head, and showing signs of torture. According to the Baghdad morgue in May 2006, it received an average of 40 bodies a day. Anonymous US officials disclosed that the targeted sectarian killings, or soft-sectarian cleansing, claim nine times more lives than car bombings, and that execution killings increased by 86 % in the nine weeks after the February Askaiya mosque [Samarra] bombing.”¹⁸

Iraks præsident Talabani udtalte allerede i maj 2006, at tallene fra Bagdads lighus formentlig alene er et lavt sat skøn over, hvor mange, der dagligt dør, da mange andre forsvinder uden et spor.¹⁹

Primo 2007 antoges det, at der var ca. 40.000 IDPs i Bagdad. En del kommer fra andre provinser, men de fleste (85%) er fordrevet inden for Bagdad provinsen selv. De fleste IDPs i Bagdad er shia

¹⁷ Kort over Bagdad trykt i The Economist, The president's last throw, 11. januar 2007

¹⁸ UK Home Office, Country of Origin Information Report – Iraq, 31. oktober 2006, pkt. 8.16

¹⁹ Citeret i RFE/RL, Iraq: President Calls for Unisty as Death Toll Rises in Baghdad, 11. maj 2006

eller sunni. IOM oplyser i gentagne emergency assessment reports, at ekstrem vold forhindrer adgang til IDP grupper flere uger ad gangen og har gjort det meget vanskeligt at bevæge sig rundt.²⁰

5.6.1.2. Anbar provinsen

Anbar, der er den største provins i Irak, ligger vest for Bagdad. Som en del af den såkaldte "sunni-trekant" (Sunni Triangle) er Anbar overvejende sunni-muslimsk befolket.

Næsteften Bagdad er Anbar den provins i Irak, der har oplevet flere kampe og drab end nogen anden af de 18 provinser. Siden amerikanske tropper udryddede en del oprørsgrupper i Anbar i 2004 og 2005, er oprørerne vendt tilbage. Anbars oprørere består primært af sunni-arabiske væbnede grupper. Nogle er loyale mod Saddam Hussein, andre mod Al Qaeda i Irak, som kæmper mod såvel Saddam Hussein tilhængere som mod de udenlandske styrker og de, der kæmper med dem. Al Qaeda er blevet anklaget for mange af de bombninger og halshugninger, der har fundet sted i Irak, specielt i Fallujah og Ramadi, de to største byer i Anbar provinsen. De intense kampe, som har foregået gennem de sidste år, har resulteret i, at Anbar er den provins i Irak, hvis infrastruktur er mest ødelagt. Ved trusler og angreb forhindrer væbnede grupper de frivillige hjælpearbejdere, der endnu er tilbage, i at nå civilbefolkningen, der er i desperat nød for mad og medicin. Angiveligt har en del irakiske politi- og militærfolk lovet troskab over for oprørsgrupper, der er involveret i volden i Anbar, hvilket har gjort det endnu vanskeligere for den irakiske regering at bevare fred i området. Antallet af dræbte i provinsen er ikke kendt, men det lokale provinsråd og lokale NGO'er skønner, at mere end 30.000 er blevet dræbt i Anbar over de sidste tre år.

Et forsigtigt skøn er, at der er ca. 40.000 internt fordrevne i Anbar. Næsten alle er sunnier. De fleste er flygtet fra Bagdad og andre kommer fra Babylon, Basra eller fra andre steder i Anbar. IOM vurderer, at de militære operationer og den generelle ustabilitet i Anbar har afskrækket mange fra at søge tilflugt i denne provins den seneste tid.²¹

5.6.1.3. Salah al-Din provinsen

Nord for Anbar provinsen og Bagdad og således i hjertet af den såkaldte sunni-trekant ligger Saddam Husseins hjemprovins, Salah ad-Din. Siden invasionen i 2003 har provinsen været præget af anti-amerikanske oprør, attentater og specielt siden bombningen i Samarra, der administrativt tilhører Salah ad-Din, ligeledes religiøst betinget vold og drab. I Balad, der er en religiøst blandet by i provinsens udkant, blev eksempelvis mere end 100, hovedsageligt sunni-muslimer, dræbt i løbet af fire dage i oktober 2006 af shiitiske dødspatuljer, der angiveligt primært var rekrutteret fra Mahdi arméen. Omkring 5.000 er dræbt siden 2003.

Fra et IDP synspunkt anses provinsen for mere stabil end andre provinser med overvejende sunni-arabisk befolkning som for eksempel Nineve og Anbar. Provinsen husede pr. 7. januar 2007 mere end 18.000, der var internt fordrevet siden 22. februar 2006. Ca. 93% af de internt fordrevne er sunni-muslimer, der primært er flygtet fra sektersk vold i Bagdad og de sydlige provinser Basra og Kut (Wassit), der fulgte bombningen i Samarra.²²

²⁰ IOM, Emergency Assessment – displacement due to recent violence (post 22 Feb 2006), Central and Southern 15 Governorates - 7 January Report, p. 5

²¹ Om situationen i Anbar, se f.eks. IOM, Emergency Assessment – displacement due to recent violence (post 22 Feb 2006), Central and Southern 15 Governorates - 7 January Report, p. 4 og IRINnews.org, Iraq: Anbar province plagued by violence, Ramadi, 15. januar 2007

²² IRINnews.org, Iraq: Violence prevails in Saddam's home province, Bagdad, 24. januar 2007

5.6.2. Situationen i de tre nordlige provinser (af det centrale/sydlige Irak)

For så vidt angår situationen i de tre nordlige provinser, *Kirkuk (Taamim)*, *Mosul (Nineve)* og *Diya-la*, hvoraf kontrollen af den nordligste del (den såkaldte ”grønne zone”) er omstridt, anfører ovenfor citerede kilder om udviklingen i 2006, at

”Ethnic tensions have also been on the rise in traditionally mixed areas such as Kirkuk, Mosul and Di-yala, Violence is expected to further increase in view of the popular referenda to determine the status of disputed areas scheduled for 2007. ...”²³

”A major concern from a human rights point of view is the deterioration of the situation in Kirkuk, particularly with respect to the rights of minorities, both Arab and Turkmen. They face increasing threats, intimidations and detentions, often in KRG facilities run by Kurdish intelligence and security forces. This has particular implications for the overall stability of the city, especially in the course of 2007.”²⁴

5.6.2.1. Tameem (Kirkuk)

Sikkerheden i Tameem/Kirkuk er generelt ustabil med mange bombeangreb, drab og kidnapninger de senere år. Kirkuk anses for at være et af de uroligste og usikre steder i Irak i øjeblikket. Hvor mange af de tidligere bombeangreb og andre overgreb er blevet tilskrevet sunni-arabiske oprørsgrupper som en del af disses gruppers bredere voldskampagne, skal de seneste måneders uroligheder til dels tilskrives den kamp om Kirkuks politiske fremtid, som i henhold til den irakiske forfatning skal afgøres inden udgangen af 2007.

Provinsen Tameem’s (Kirkuk’s) fremtid og status er således et af de mest politisk kontroversielle emner i Irak. I 1972 – i forbindelse med det tidligere regimes såkaldte arabiseringspolitik i det nordlige Irak - ændrede styret det historiske navn for provinsen Kirkuk til provinsen al-Tameem (der betyder nationalisering). Hovedstaden var og er Kirkuk. I 1976 blev provinsens territorium reduceret med fire, primært kurdiske områder, der i stedet blev føjet til naboprovinserne. Ligeledes skete der massiv tvangsforflytning og fordrivelse fra området af kurdere og ikke-arabiske minoriteter, der blev ”erstattet” af arabere fra det fattige syd. Denne ”arabisering” betød, at kurderne herefter var i mindretal i Tameem. Tameem/Kirkuk er en provins rig på olie og grundet sin nuværende placering uden for KRG af strategisk vigtig betydning for resten af Irak.

I henhold artikel 140 i den nugældende irakiske forfatning skal beslutningen om provinsen Tameem/Kirkuks fremtidige politiske status træffes på baggrund af en tretrinns proces, der omfatter normalisering, folketælling og folkeafstemning. Folketælling og folkeafstemning skal finde sted inden udgangen af 2007. Formålet med processen er at vende konsekvenserne af det tidligere styres arabiseringspolitik.

Siden den amerikansk-ledede invasion i marts 2003 er der sket et dramatisk demografisk skift. Op mod 350.000 kurdere er vendt tilbage til Kirkuk, hvor mange af dem (og andre tilbagevendte minoriteter) forsøger at genvinde deres land og hjem. Samtidig har der været rapporter om, at tusindvis af arabere og etniske tyrkisk turkmenere er flygtet på grund af vold og intimidering.

I februar 2007 besluttede regeringen, som et af de første skridt i normaliseringsprocessen at genhuse tusinder af arabere, der bor i provinsen. Skridtet blev mødt med store protester fra den arabiske befolknings side og har øget spændingerne blandt Kirkuks multietniske befolkning og de seneste måneder har set en stigning i voldelige angreb, herunder bombninger. Generelt ønsker kurderne en indlemmelse af Kirkuk i KRG, hvorimod arabere og turkmenere (såvel som Tyrkiet) er stærke modstandere heraf.

²³ UNHCR Return Advisory and Position af 18. december 2006.

²⁴ UNAMI, Human Rights Report 1 November – 31 December 2006, pkt. 16

IOM har rapporter om modtagelsen af godt 6.000 *internt fordrevne* fra 22. februar 2006 til 7. januar 2007. Godt halvdelen er arabere, 21 % er turkmenere 19 % er kurdere, 3 % er kaldæere og mindre end 1 % er armenere. De repræsenterer tilsammen 23 % shia-muslimer, 74 % sunni-muslimer og 3 % kristne. Grundet sikkerhedssituationen er det svært at nå frem til de internt fordrevne med assistance.²⁵

5.6.2.2. *Nineve (Mosul)*

Nineve er centrum for Iraks vigtigste oliefelter, og Mosul, provinsens hovedstad, er den tredjestørste by i Irak. Mosul huser en blanding af etniske og religiøse grupper, herunder arabere, kurdere, assyrere, turkmenere og armenere. Mosul og byen Telafar er de mest ustabile områder i Nineve.

Der rapporteredes pr. 7. januar 2007 om godt 24.000 internt fordrevne i Nineve siden februar 2006. Størstedelen kommer fra Bagdad (ca. 70 %) og Basra (ca. 10 %) og omfatter arabere, turkmenere, assyrere og shabeker, der tilsammen repræsenterer kristne, shiaer og sunni-muslimer. De fleste af de internt fordrevne kristne i Irak er flygtet til Nineve. Observatører noterer en stor stigning i antallet af kristne, der flygter til distrikterne Al Hamadaniya og Tilkaif. Begge distrikter betragtes som de to mest stabile områder i Nineve og har en stor kristen befolkning.²⁶

5.6.2.3. *Diyala*

IOM, der pr. 7. januar 2007 rapporterede om godt 20.000 IDPs, karakteriserer Diyala som en af de farligste provinser i Irak, og den fortsatte ødelæggelse og vold gør monitorering meget vanskelig og er helt stoppet i Baquba distriktet og omegn på grund af militære operationer og vold. Skoler og universiteter er blevet midlertidigt lukket. De fleste sundhedsklinikker er ligeledes lukket. Flere og flere flygter fra specielt Baquba. De seneste internt fordrevne kommer fra Bagdad, fra Baquba og Muqdaia (der ligger i Diyala) og fra Salah al-Din. På grund af sikkerhedssituationen er det meget vanskeligt at nå frem til dem med assistance i form af mad, vand og telte.²⁷

5.6.3. *Situationen i de ni sydlige provinser*

De ni shiitisk dominerede sydlige provinser omfatter *Thi Qar, Basra, Missan, Kerbala, Muthanna, Wassit (Kut), Najaf, Qadisiya og Babylon* og har generelt været langt mindre ramt af vold siden 2003 end de øvrige provinser. Som resultat heraf er 170.000 shiiter flygtet hertil, først og fremmest for at finde beskyttelse mod den sekteriske vold andre steder i landet, og 270.000 er vendt tilbage fra udlandet. Denne tilstrømning har i sig selv givet anledning til dannelsen af et stort antal militser, der dominerer hele området. Hjælpeorganisationerne har vanskeligt ved at gøre deres arbejde i syd dels på grund af den store tilstedeværelse af militser, dels fordi religiøse forskelle har kostet mange hjælpearbejdere i området livet.²⁸

5.6.3.1. *Basra provinsen*

Klaner i Basra omfatter blandt andet Tameem, Beni Malek, Albu Mohammed, Suad, Alibadi, Al-Gitarna, Awlad Lamer, Al-Sadoon, Al-Imara, Al-Sarrau og Al-Halaf.

Basra by, som er hovedstaden i Basra, er det socio-økonomiske og administrative centrum for hele det sydlige Irak.

²⁵ IOM, Emergency Assessment Report, 7. januar 2007, p. 9f

²⁶ IOM, Emergency Assessment Report, 7. januar 2007, p. 8

²⁷ IOM, Emergency Assessment Report, 7. januar 2007, p. 6

²⁸ IRINnews.org, Iraq: Population influx is biggest problem in south, Basra/Muthana, 16. januar 2007

Basra er befolkningsmæssigt den næststørste provins i Irak. Den dominerende befolkningsgruppe er shiaer. Tidligere udgjorde den sunni-muslimske befolkning 40 %. Pr. juni 2006 havde den sekteriske vold og fordrivelse medført, at der ifølge en kilde allerede på dette tidspunkt kun var 15 % sunnier tilbage i Basra.²⁹ Herudover var der forud for 2003 grupper af kaldø-assyriske kristne og mændere af en vis størrelse, som dog også nu antages at være væsentligt reduceret.

Provinsen Basra har de sidste år været centrum for kampe mellem såvel de irakiske sikkerhedsstyrker og shiitiske militser som mellem rivaliserende shiitiske militser, der sammen med de politiske partier, de hver især er knyttet til, kæmper om magten og om del i områdets store olieressourcer. Rapporter indikerer, at militser har infiltreret de lokale sikkerhedsstyrker, der følgelig er mere loyale over for deres religiøse ledere end over for den irakiske regering. Kidnapninger for penge eller af politiske grunde og attentater mod tidligere Baath-medlemmer politikere, journalister, klanledere, religiøse overhoveder, universitetslærere og ansatte i internationale virksomheder påvirker ligeledes sikkerhedssituationen i Basra radikalt. Religiøse mindretal erfarer, at stigningen i antallet af shiitiske religiøse og politiske grupperinger og militser har haft konsekvenser for deres muligheder for fortsat at leve i overensstemmelse med deres traditioner og livsstil. Kaldøisk-assyriske kristne og mændere er blevet dræbt. Mange er flygtet til udlandet eller til Regionen Kurdistan. Siden eskaleringen af den sekteriske vold tog til efter februar 2006 er medlemmer af de sunni-muslimske trosamfund flygtet til de primært sunni-muslimsk dominerede områder i det centrale Irak.

IOM havde pr. 7. januar 2007 modtaget rapporter om tilstedeværelsen af ca. 9.000 internt fordrevne i Basra. Næsten alle er shia-muslimer, og de kommer først og fremmest fra Bagdad, Anbar, og Salah al-Din.³⁰

5.6.3.2. Thi Qar provinsen

Thi Qar er en af de sikreste provinser i det sydlige Irak som følge af gode relationer mellem klanerne og religiøst homogene befolkningsgrupper (shia). Samarbejdet mellem de politiske partier og myndigheder rapporteres som godt.

IOM rapporterer om ca. 12.500 internt fordrevne siden 22. februar 2006. De stammer fra Anbar, Babylon, Bagdad, Diyala, Nineve, Salah al-Din, Tameem/Kirkuk og Wassit.³¹

5.6.3.3. Missan provinsen

Der er godt 13.000 internt fordrevne i Missan. De senest ankomne er primært shia fra Anbar, Bagdad, Diyala, Salah al-Din, Tameem og Nineve.³²

5.6.3.4. Kerbala provinsen

Kerbala by, hovedstaden i Kerbala provinsen, er en af de to helligste byer i Irak og hjemsted for en meget vigtige helligdom over shia-trosretningens fædre. Byen ligger 100 km. sydvest for Bagdad. Siden Saddam Husseins fald har byen været mål for store antal pilgrimme.

Der er godt omkring 12.500 internt fordrevne i Kerbala. Siden ultimo 2006 har de lokale myndigheder forbudt flere internt fordrevne adgang til provinsen, angiveligt fordi Kerbala er dårligere stillet med hensyn til basale tjenester såsom uddannelse og sundhed end de øvrige provinser i Irak.³³

²⁹ Refereret i UNHCR, Basrah Governorate Assessment Report, August 2006, p. 8 fodnote 22. Dansk Flygtningehjælp har ikke kendskab til, hvor mange sunnier, der aktuelt antages at være tilbage i Basra provinsen.

³⁰ UNHCR, Basrah Governorate Assessment Report, august 2006. IOM, Emergency Assessment Report, 7. januar 2007, p. 5f

³¹ IOM, Emergency Assessment Report, 7. januar 2007, p. 10

³² IOM, Emergency Assessment Report, 7. januar 2007, p. 7

5.6.3.5. Muthanna provinsen

Muthanna er en provins traditionelt præget af dårlig økonomi, mangel på infrastruktur og bymæssige bebyggelser samt et lavt indbyggertal. Den betragtes som den fattigste af alle provinser. Den altovervejende befolkning er shiaer.

Provinsen huser pr. 7. januar 2007 knap 6.000 internt fordrevne. De senest ankomne er primært shia fra Anbar, Babylon, Bagdad, Diyala, Salah al-Din og Wassit.³⁴

5.6.3.6. Wassit provinsen

Wassit er på grund af sin beliggenhed i Irak og tæt på Tigrisfloden et væsentligt handelscenter for frugt, grøntsager, dadler og korn, der skibes nordpå til Bagdad og sydpå til Missan og Basra. Befolkningen er overvejende shia, og provinsen er sikkerhedsmæssigt relativt stabil.

Primo januar 2007, havde IOM modtaget rapporter om knap 23.000 internt fordrevne i Wassit siden 22. februar 2006. Næsten alle er shia-muslimer. De kommer fra Anbar, Babylon, Bagdad, Diyala, Salah al-Din og Tameem/Kirkuk.

5.6.3.7. Najaf provinsen

Najaf by er en af de to helligste byer i Irak og huser shia-muslimernes spirituelle grundlæggeres grave. Byen er mål for shia-pilgrimme og er det sted, der efter Mekka og Medina, modtager flest muslimske pilgrimme.

Pr. januar 2007 er der rapporteret om ca. 12.000 internt fordrevne i Najaf. Der er også her tale om shiaer, der er flygtet fra sunnikoncentrerede områder i Anbar, Babylon, Bagdad, Diyala, Salah al-Din, Nineve og Tameem (Kirkuk).

5.6.3.8. Qadisiya provinsen

Qadisiya har været relativt stabil de seneste år. Dog er sikkerheden også skrøbelig her, hvor nylige sammenstød mellem de multinationale styrker og oprørsgrupper i provinsens hovedstad Diwaniyah efterlod et stort antal døde. De seneste måneder har konflikten gjort nogle områder midlertidigt lukkede for observatører.

Over de sidste 30 år har Qadisiya provinsen, ligesom de øvrige provinser i det sydligste Irak, oplevet en betragtelig tilstrømning af internt fordrevne familier forårsaget af Saddam Husseins forfølgelse af shia-arabere og afvanding af marsken. Efter regimets fald har intern fordrivelse til Qadisiya provinsen været lænket dels til ødelæggelserne forårsaget af krigen, dels til den anti-arabiseringskampagne, som har fundet sted i Kirkuk og det nordlige Diyala. Mellem 22. februar 2006 og 7. januar 2007 har IOM modtaget rapporter om knap 10.000 internt fordrevne i provinsen. De fleste kommer fra Bagdad og er shia-muslimer.

5.6.3.9. Babylon provinsen

Hilla er hovedstaden i Babylon, og dens relative sikkerhed og korte afstand til Bagdad har tiltrukket et stort antal internt fordrevne. IOM skønner, at der pr. januar 2007 var ca 20.000 IDPs i Babylon. Provinsen har inden for den sidste tid været det primære mål for shiaer, der flygter mod syd efter at være blevet fordrevet fra en lang række andre provinser.

³³ IOM, Emergency Assessment Report, 7. januar 2007, p. 6f.

³⁴ IOM, Emergency Assessment Report, 7. januar 2007, p. 7

Babylon er den eneste af de sydlige regioner, der har modtaget internt fordrevne sunni-muslimer siden 22. februar 2006. Der er tale om sunnier fra Bagdad, der på denne måde kan forblive tæt på deres ejendom i Bagdad.

6. Den sociale og økonomiske situation

World Food Programme skønner, at mindst fire millioner irakere er "food insecure". Herudover er 8.3 millioner irakere afhængige af den offentlige/statslige maduddeling. I mange regeringer har ankomsten af store antal internt fordrevne betydet, at de lokale ressourcer nu er udtømt, hvilket blandt andet har betydet, at flere nu er begyndt at lukke provinsgrænserne for flere flygtninge.³⁵ Adgangen til læge- og hospitalsbehandling er ligeledes yderst begrænset som følge af den store flugt af læger fra Irak, militser og oprørsgruppers intimidering af patienter samt mangel på udstyr, penge og medicin.³⁶

7. Stammesystemet

Irak er i høj grad et stammebaseret samfund. Mindst trefjerdedele af befolkningen tilhører en af Iraks 150 stammer ("ashira"), hvoraf ca. 30 er blandt de mest indflydelsesrige i Irak. Stammer er inddelt i føderationer ("qabila"). Under stammeniveau er klaner ("fukhd"), huse ("beit") og familier ("khams").³⁷ I flere tilfælde omfatter samme stamme såvel shia- som sunni-muslimer.

Stammerne er i praksis regionale magthavere. Med undtagelse af Bagdad består byerne i Irak af folk, der tilhører bestemte stammer og familier. Enhver tilflytter vil derfor – specielt, hvis han eller hun ikke tilhører en af de tilstedeværende stammer eller familier – risikere diskrimination.

Stammer i Irak er vigtige uformelle myndigheder, som ofte har mulighed for at mægle og på denne måde lykkes med at opløse en konflikt. Stammeledere er effektive konfliktlødere specielt i landområderne, hvorimod deres kompetence i byområder synes begrænset. Det er meget almindeligt, at man anmoder stammelederne om at løse problemer mellem medlemmer ikke kun inden for samme stamme, men også af forskellige stammer. En beslutning taget af en sheik (stammeleder) er normalt respekteret af alle, også af den tabende part.

Om brugen af stammernes traditionelle konfliktløsningsmodeller se endvidere pkt. 8.2.4.1 nedenfor.

Fejder har fundet og finder fortsat sted mellem forskellige stammer. Senest mellem Garamsha og Halaf i Basra-området, hvor især kontrollen over olieressourcer giver anledning til splid.

8. Menneskerettighedssituationen

8.1. Generelt

Menneskerettighedssituationen blev stærkt forværret i 2006. Som i tidligere år, rapporteres om udenretlige drab, tortur, massearrestationer, arrestationer uden sædvanlige retsgarantier og andre former for overdrevent magt(mis)brug i forbindelse med operationer udført af styrker under det irakiske indenrigsministerium og koalitionsstyrkerne.

³⁵ Andrew Harper, Iraq's neglected humanitarian crisis, Forced Migration Review No. 27, 26. januar 2007

³⁶ Om den stadigt forværrede situation i sundhedssystemet se eksempelvis IRIN, Iraq: Armed groups occupy hospitals and kidnap doctors, 20. februar 2007; IRIN: Iraq: Country's healthcare system rapidly deteriorating, 20 februar 2007; IRIN, Iraq: Neglected nurses fight their own war, 20 februar 2007.

³⁷ Arab Tribes in Iraq, Wikipedia

Ligeledes rapporteres om en lang række overgreb på civilbefolkningen foretaget af militser, oprørsgrupper og terrorister, mod hvilke der ikke er effektiv beskyttelse fra myndighedernes side.

Monitorering af menneskerettighedssituationen er en stor udfordring, idet sikkerhedssituationen gør det vanskeligt at sikre en uafhængig verifikation af alle påstande. De tilgængelige rapporter tilvejebringer imidlertid alle indikatorer, der peger mod samme klare mønstre.³⁸

8.2. Myndighedsbeskyttelse

Efter magtoverdragelsen til den irakiske regering har denne ansvar for opretholdelse af ro og orden og beskyttelse af borgernes sikkerhed i Irak. En del af myndighedsudøvelsen er uddelegeret regionalt, f.eks. til KRG i regionen Kurdistan. De multinationale styrker er fortsat tilstede med henblik på at assistere de irakiske myndigheder med blandt andet håndhævelse af lov og orden.

8.2.1. Poliiti og sikkerhedsstyrker

Efter Saddam Hussein-styrets fald har det været nødvendigt at opbygge et helt nyt politikorps. Der er blevet rekrutteret tusindvis af nye politifolk, der efter en nødtørftig træning er blevet sendt på gaden. Mange kilder peger på, at den nye politistyrke er uerfaren og lider under manglende tillid og respekt fra befolkningens side. Selvom forskellige træningsprogrammer er iværksat, er det endnu for tidligt at tale om en fungerende politistyrke, der kan yde effektiv beskyttelse.

Indsatsen for at opbygge en ny og effektiv politistyrke kompliceres af, at de nye politifolk selv er et hovedmål for irakiske modstandsgruppers væbnede angreb, trusler, drab og bortførsler. Det irakiske politi har altså i vidt omfang selv behov for beskyttelse. Brug af ulovlige afhøringsmetoder fra det tidligere styres tid er stadigvæk udbredt.

Den fortsatte og ukontrollerede vold i Irak skyldes ligeledes, at politiet og sikkerhedstjenesten tilsyneladende er kraftigt plaget af korruption og tiltagende interne og religiøst betingede splittelser. Talrige rapporter tyder ligeledes på, at specielt shia-muslimske militser infiltrerer politi og sikkerhedsstyrker.

8.2.2. Domstolene

Også domstolene har stort set måttet genopbygges fra bar bund. Mange dommere er blevet fyret eller har selv valgt at trække sig, fordi de var kompromitteret af deres handlinger under det tidligere styre. Koalitionsmyndighederne iværksatte inden magtoverdragelsen en plan for at reformere retsvæsenet, men ifølge iagttagere er disse tiltag endnu ikke slået igennem på en sådan måde, at man kan tale om, at domstolene lever op til internationale standarder for retfærdig rettergang. Selvom nogle, men ikke alle domstole fungerer i den forstand, at de behandler sager og afsiger afgørelser, giver en kæmpe sagspukkel generelt lange sagsbehandlingstider. Der er rapporter om, at nogle dommere har modtaget trusler og derfor kan være bange for at afsige domme, der går en part imod.

Tilliden til og brugen af domstolssystemet er mindre i det sydlige end i det nordlige Irak (KRG). Som følge af de forhold, der hersker inden for politi og retsvæsen, vil en iraker, der føler sig truet, generelt være tilbageholdende med at henvende sig til de irakiske myndigheder, ligesom han eller hun ikke vil kunne påregne, at myndighederne vil have evne eller vilje til at yde effektiv beskyttelse mod overgreb. Iagttagere påpeger, at det er en udbredt opfattelse blandt irakere, at en henvendelse

³⁸ UNAMI, Human Rights Report 1 November – 31 December 2006, pkt. 18. En lang række rapporter fra FN og andre observatører, herunder de i dette notat anvendte kilder, udkommer løbende med oversigter over drab, bombeattentater og andre rapporterede overgreb.

til myndighederne i mange tilfælde vil bringe borgeren i en værre situation, end den pågældende ville have været i, hvis han eller hun havde undladt at henvende sig til myndighederne.

8.2.3. Koalitionsstyrkerne

Irakiske borgeres mulighed for at søge beskyttelse hos koalitionsstyrkerne var, selv da disse som besættelsesstyrker havde ansvaret for sikkerheden i landet, i praksis begrænset. Kilder pegede den gang på, at de udenlandske styrker ikke havde nogen særlig procedure for at behandle sådanne henvendelser, og at de på grund af ressourceproblemer langt fra kunne tage sig af alle de problemer, de blev præsenteret for. I de fleste tilfælde ville de udenlandske styrker derfor henvise borgere, der søgte beskyttelse, til det lokale politi. Kilderne pegede også på, at koalitionsstyrkerne på grund af de mange væbnede angreb havde skærpet sikkerheden i en sådan grad, at det i praksis kunne være vanskeligt for en iraker at få adgang til dem. Med overdragelsen af magten og ansvaret for retshåndhævelse til den midlertidige irakiske regering må man gå ud fra, at irakiske borgeres mulighed for at søge og opnå beskyttelse hos koalitionsstyrkerne er blevet yderligere begrænset.

8.2.4. Traditionelle former for konfliktløsning og religiøse domstole

Generelt vender flere og flere irakere sig derfor mod de traditionelle former for konfliktløsning. Her kan såvel stamme- og klienthørsforhold som etnisk og religiøs tilknytning spille en rolle. Kendetegnende for denne form for beskyttelse er, at dens effektivitet afhænger af, hvem man er, hvilke forbindelser man har og den relative styrke af ens netværk sammenlignet med modpartens. Det er derimod svært at sige noget generelt om et individs konkrete muligheder for at sikre sig effektiv beskyttelse ved hjælp af disse traditionelle beskyttelses- og konfliktløsningsmekanismer. Tilsvarende har de såkaldte religiøse domstole vundet stadig større støtte i befolkningen i takt med, at adgangen til prøvelse af sager ved og tilliden til de almindelige domstole er blevet undermineret.

Forfatningen fra 2005 refererer til Islam som den officielle statsreligion og som "basic" eller "primary source of legislation". I hvilket omfang staten hermed opretholder Sharia er fortsat til diskussion.

Den irakiske strafferetsplejelov giver mulighed for brugen af traditionelle stammebaserede retssystemer eller andre udenretlige procedurer (eksempelvis religiøse domstole) inden for tre hovedområder: Strafferetsovertrædelser, hvor tiltalerejsning er afhængig af privat tiltale; søning forud for retsafgørelse, hvilket medfører suspension af retsforfølgelse; efterfølgende benådning på ofrets anmodning.

8.2.4.1. Traditionel stammeret

Stammernes traditionelle retssystem er baseret på værdier som ære og skam, tilgivelse og erstatning, ligesom det antages, at mange stammeledere anvender Sharia som grundlag for domfældelser. Stammeretssystemet er almindeligt brugt i forbindelse med konflikter stammerne imellem, i familieretssager, spørgsmål om ejendomsret og i blodfejder ("blood disputes"), hvor et medlem af en stamme er blevet dræbt af en anden stammes medlem. De traditionelle domstole har dog også legitimeret hævn drab og drab på amerikanske soldater og irakere mistænkt for at samarbejde med koalitionsstyrkerne. Ligeledes er der også eksempler på, at disse traditionelle retssystemer har sanktioneret æresdrab, tvangsægteskaber og andre stammetraditioner, der krænker specielt kvinders og pigers rettigheder.

Hvor økonomisk kompensation løser de fleste fejder, sker det også, at andre former for erstatning såsom arrangerede ægteskaber anvendes inden for stammernes retssystemer. Praksis med tvangsægteskaber/arrangerede ægteskaber er kendt som "exchange-for-blood-marriage" og består i, at en

eller to kvinder fra en stamme gives til en mandlig slægtning fra en anden stamme som kompensation for drabet af en af denne stammes medlemmer.

I tilfælde af "blood disputes" vil en straf besluttet af en almindelig domstol ikke altid løse en konflikt, idet alene betaling af erstatning eller hævn drab vil kunne genoprette retfærdighed iflg. traditionelle retsnormer.

8.2.4.2. Religiøse domstole

I praksis er der ligeledes oprettet en lang række religiøse domstole, der baserer deres domfældelser på Sharia. De første af disse domstole skal i hemmelighed være oprettet af Mohammed Sadiq al-Sadr, Muqtada al-Sadr's far, i 1999 med henblik på at dømme i islamiske spørgsmål. De findes nu i mange shia-dominerede byer som Ammara, Basra, Ramadi og i flere shia-kvarterer i Bagdad, herunder Shu'la, Hurria og Sadr City. På baggrund af den manglende statslige beskyttelse i mange områder har disse domstole vundet stadig større folkelig støtte. Retssagerne, der ofte varetages af unge, uerfarne gejstlige, afholdes i shia-moskeer, i Sadr-bevægelsens kontorer eller i almindelige haller.³⁹

8.3. Myndighedsforfølgelse

Der fremkommer stadig flere rapporter, der dokumenterer, at statslig forfølgelse i form af tortur, udenretlige henrettelser og anden magtmisbrug fortsat finder sted i Irak. Især det shia-dominerede politikorps under indenrigsministeriet er blevet beskyldt for på denne måde at gå direkte efter sunnimuslimer, som de antager støtter oprøret. De irakiske myndigheder har indrømmet, at sådanne episoder finder sted, men er for tiden ikke i stand til at stoppe dem.

Det er ligeledes en udbredt antagelse, at de irakiske sikkerhedsstyrker er stærkt involverede i volden mod sunnier, og at Indenrigsministeriet er dybt infiltreret af medlemmer af shia-muslimske militser. Ligeledes optræder shia-muslimske dødspatroljer ofte i politiuniformer.

Der har længe været en udtalt bekymring for, at politifolk, der ofte er mere loyale over for deres stamme end over for deres forpligtelser i forhold til de centrale irakiske myndigheder, går ind og er part i stammerfejder og dermed yderligere underminerer sikkerhedsstyrkernes effektivitet og om-dømme.

8.4. "Agents of persecution" – ikke-statslig forfølgelse

Det aktuelle klima af vold i Irak gør det vanskeligt klart at identificere de forskellige aktører bag udøvelsen af væbnet kamp og forfølgelseshandlinger i Irak. Det er dog tydeligt, at det i de fleste tilfælde er radikale militser og nationale oprørs- eller internationale terroristgrupper, der står bag og som også ofte offentligt tager ansvar for disse handlinger. I andre tilfælde er der tale om kriminelle organisationer eller enkeltpersoner.

Den sekteriske vold er hverken folkelig eller spontan, men udøves af radikale væbnede grupper. I en undersøgelse af udviklingen af den sekteriske vold fremhæves tværtimod, at der er eksempler på, hvorledes shia-muslimer og sunnier har forsøgt at beskytte hinanden i forbindelse med drab, fordri-velser og andre overgreb. Der rapporteres dog om verbal chikane blandt civilbefolkningen, ligesom intolerancen mellem de religiøse grupper er stigende. Dyb mistillid mellem de forskellige befolk-ningsgrupper, inden for vennekredsen og selv inden for familier er ligeledes voksende.⁴⁰

³⁹ Om de traditionelle og religiøse domstole, se blandt andet UNHCR: COI – Iraq, 2005; UK Home Office: Iraq Country Report October 2006; IWF: Baghdad Gays Fear for Their Lives, 20. oktober 2006.

⁴⁰ Ashraf al-Khalidi og Victor Tanner, Secterian Violence: Radical Groups Drive Internal Displacement in Iraq, Oktober 2006, p. 10ff.

8.4.1. Shia-muslimske militser

Det var de store shia-muslimske militser, der inden Saddam Husseins fald var relativt velorganiserede og topstyrede, som specielt i Bagdads shia-muslimske kvarterer og i Sydirak umiddelbart gik ind og ydede beskyttelse til den civile befolkning, da det tidligere styre faldt.

Samtidig er det også disse store shia-muslimske militser, der nu står bag en stor del af den sekteri-ske vold. De to mest radikale og voldelige shia-muslimske militser er al-Mahdi militsen, der udgår fra Muqtada al-Sadr og Badr militsen, der er loyal mod SCIRI (Supreme Council for the Islamic Revolution in Iraq). Begge er ansvarlige for talrige kidnapninger, drab og udrensninger i Bagdad og andre steder i Irak. Muqtada al-Sadr - såvel som lederen af det sunni-muslimske Association of Muslim Scholars (AMS), Harith Al-Dhari - har talt om national forsoning og enhed, men det er samtidig klart, at de største religiøst og etnisk betingede fordrivelser finder sted fra de områder, som de hver især kontrollerer.

Shia-muslimske militser og dødspatroljer står bag og sikrer den etniske udrensning af sunnier, der er sket i såvel større områder af Irak som i enkelte kvarterer i større byer. Medlemmer af shia-muslimske militser, der ofte har opereret som en del af de irakiske sikkerhedsstyrker, har ansvaret for en lang række kidnapninger, drab og andre overgreb, hvorved de har konsolideret deres magt og kontrol over store del af Irak. Ligeledes har det vist sig, at de irakiske sikkerhedsstyrker har deltaget i hævn-drab på og tortur mod sunnier som en del af udrensningen.⁴¹

Rapporter indikerer, at al-Sadr er ved at tage kontrollen over Al-Mahdi militsen, der i stedet synes at begynde at indordne sig under lokale lederes dagsordener. Generelt antages det, at de store militser nu i vidt omfang består af mindre lokale grupper med begrænset kontrol fra og loyalitet mod centrale ledere.

Der rapporteres om intensivering af konflikter, opgør og kampe *mellem* shia-muslimske militser. Hvor enheden mellem shia-militserne er ret stærk som for eksempel i Bagdad, hvor man står over for en fælles sunni-fjende, bliver denne enhed tilsyneladende mindre og mindre jo længere væk, man kommer fra hovedstaden. Angiveligt er der både tale om såvel konflikter, der er baseret på politiske og lokale uoverensstemmelser, strid over olieressourcer, kontrol med områder og andre økonomiske forhold, som på konflikter af mere almen kriminel karakter. Najaf, Basra og al-Amara er nogle af de områder og byer, der har været stærkt plaget af inter-shiamuslimske opgør og kampe.

8.4.2. Sunni-arabiske oprørsgrupper

Sunni-arabiske oprørsgrupper, herunder al-Qaeda og Ansal al-Sunna har de senere år taget ansvar for mange bilbomber og selvmordsangreb på civile, ligesom kidnapninger foretages i meget stort antal af disse grupper. Grupperne antages at bestå af en blanding af tidligere Baath medlemmer og tilhængere, tidligere soldater, sunnier, der ønsker at få magten i landet tilbage, muslimer, der er modstandere af den udenlandske besættelse/tilstedeværelse, stammefraktioner, al-Qaeda og (andre) udenlandske kæmpere.

Det er uklart, hvor mange sunni-arabiske grupper, der eksisterer, men det antages, at der er mindst tre store. Herudover er der en lang række små grupper, der udadtil synes uafhængige af de store, men kan være (skjulte) underafdelinger af disse.

⁴¹ Om den aktuelle situation som følge af implementeringen af regeringens sikkerhedsplan fra januar 2007, se pkt. 5.3.

De sunni-arabiske oprørsgrupper er langt hen af vejen drevet af det samme mål, nemlig at blive befriet for den amerikansk ledede koalitions tilstedeværelse, at eliminere shia-muslimer, kurdere og sunnier, der støtter den irakiske regering eller samarbejder med den multinationale styrke. Hvor nogle religiøse grupper eller personer menes at udøve indflydelse på nogle af grupperne, er de tilsyneladende ikke generelt religiøst styrede i samme omfang som de shia-muslimske. Derimod antages det, at de løbende justerer deres ideologiske og strategiske positioner, afhængigt af magtbalancer og af hvem, der kontrollerer ressourcer.

De største sunni-arabiske oprørsgrupper er primært koncentreret i de fire provinser Bagdad, al-Anbar, Nineve og Salah ad Din, der som følge heraf har været udsat for omfattende militære operationer og uroligheder. Løse koalitioner af oprørsgrupper kontrollerer i vidt omfang sunni-muslimske områder og byer i såvel syd, central og nord. Mange nye sunni-styrker dukkede op i begyndelsen af 2006 og opererer lokalt og uformelt på stamme og/eller område niveau, sommetider i enkelte kvarterer uden særlig loyalitet mod hverken regering eller oprørsgrupper.

Der rapporteres ikke kun om sunni-arabiske oprørsgruppers angreb på koalitionen, myndighederne og shia-muslimer, men tillige om *angreb inden for "egne rækker"*. Eksempelvis rapporterede AFP i februar 2007 om selvmordsbombere, der angreb et hus, tilhørende Sheikh Abdulsattar Abu Risha, der står i spidsen for et "council of Sunni tribal chiefs", der modsætter sig al-Qaedas tilstedeværelse i det centrale Irak.

8.5. Religiøst/etnisk begrundede overgreb og forfølgelse – "Sectarian Violence"

Konflikten i Irak har specielt siden bombeattentatet mod den shia-muslimske helligdom i Samarra i februar 2006 taget et afgørende skift, og den i forvejen prekære sikkerhedssituation er blevet stærkt forværret og har udviklet sig til overvejende at være præget af såkaldt sekterisk (religiøst og etnisk betinget eller forklaret) vold. Bombeattentatet i Samarra førte omgående til en række hævn drab og gengældelsesaktioner, der siden hurtigt spredte sig til hele landet og ses som en af hovedårsagerne til, at sikkerhedssituationen nu først og fremmest er præget af målrettede og religiøst betingede menneskerettighedskrænkelser, der ikke alene rammer shiitter og sunni-muslimer, men også i høj grad befolkningsgrupper med andet religiøst tilhørsforhold.

Siden konfliktens opblussen i 2006 er Bagdad blevet delt op i militskontrollerede kvarterer. De værste drab finder sted i de byer, der ligger i udkanten af Bagdad, og hvor sunnier og shiaer lever side om side. Fordrevne sunnier fra shiitiske majoritetsområder er den gruppe, der er vokset mest dramatisk i 2006, medens shia-muslimer fra sunni majoritetsområder har været under pres siden før Saddams Husseins fald. Herudover er assyrere, kaldæere, armenere, katolikker, palæstinensere, mandæere, turkmenere, kurdere og jesidier og jøder blandt de religiøse og etniske minoriteter, der er mest forfulgt af "sekteriske" årsager.

Som et eksempel på situationen i almindelighed kan nævnes hospitalerne, som ofte er genstand for kampe mellem forskellige væbnede grupper og de multinationale styrker, eller som helt overtages af militser eller oprørsgrupper. Dette betyder, at mange frygter at lade sig behandle på hospitaler både som følge af den generelle usikkerhed og som følge af risikoen for sekterisk betingede overgreb. Der er talrige rapporter om, hvordan væbnede grupper kommer ind på hospitalerne, checker folk og anholder dem, såfremt de mistænker dem for at tilhøre en anden religiøs retning.⁴²

Forud for Saddams Husseins fald har religiøst tilhørsforhold ikke haft den store betydning i den almindelige muslimske irakers liv, ligesom den meget lille forskel på shia og sunni-muslimsk teologi

⁴² IRIN: Armed groups occupy hospitals and kidnap doctors, 20. februar 2007

heller ikke i sig selv kan legitimere eller forklare den kraftige eskalering af volden siden Samarra. Folk har ofte levet i blandede kvarterer, haft venner og i visse tilfælde også giftet sig på tværs af trossamfund. Stammerne består ofte af såvel shia- som sunni-muslimer, ligesom der er eksempler på, at shia-helligdomme administreres af sunni-muslimer. Den Gyldne Moske i Samarra var et eksempel på det sidste.

Det antages da også, at det primært er politiske interesser, nemlig kontrol over den politiske magt såvel som kontrol med olie og andre ressourcer, der er den egentlige motivation og drivkraft bag den orkestrering af volden, der aktuelt finder sted, og hvor fronterne - af historiske snarere end af religiøse grunde - står mellem shiitter og sunnier. I sig selv bidrager denne opdeling og konfrontering af befolkningen på grundlag af religiøst tilhørsforhold imidlertid til øgede og religiøst betingede spændinger og modsætninger på civilt niveau:

”Among Iraqis, the feeling is widespread that the violence is more a function of expedient calculations by politicians obsessed with their short-term survival than of deep-seated and long-term animosity between Sunnis and Shiites. In official statements and private interviews, Iraqis repeatedly and consistently maintain that the violence reflects a power struggle rather than a civil war in the sense that it does not oppose civilians per se but political actors who are fighting at the civilian’s expense. This does not mean that Iraq is not, in fact, in the middle of a civil war; such wars often involve armed groups enjoying scant popular support, with largely passive populations being caught in the crossfire. But it runs counter to the view that the conflict grows out of deeply entrenched sectarian loyalties at the popular level...

Increasingly indifferent to the country’s interests, its political leaders gradually becoming warlords when what Iraq desperately needs are national leaders”⁴³

...

“The carving up of Iraq’s territory into homogeneous sectarian zones, separated by de facto front-lines, is another contributing factor. As a result of this process, which accelerated in spectacular fashion in 2006, what were once mixed neighbourhoods – and whose identity as chiefly Sunni or Shiite areas would have been impossible to presume prior to the war – are no more, replaced by essentially uniform zones. with locales now defined as either Sunni or Shiite, clear demarcation zones, and, as a result, significantly heightened tensions. As an Iraqi journalist with close ties to *jaysh Ansar al-Sunna*, a Sunni armed group, put it, “civil wars don’t erupt immediately between neighbours who have known each other for a long time. First you need segregation and the appearance of clear front lines that divide mutually resentful and alienated populations. That allows for more structured and violent fighting.”

Population transfers toward homogeneous areas inevitably intensify confessional divides, entrenching stereotypical and uni-dimensional perceptions of the once familiar “other”. As a result, they reinforce the hold of political actors whose legitimacy is a function of inter-sectarian violence. Moreover, as is typical of conflict situations, displaced persons tend to participate in operations aimed at the area they have fled, with armed groups taking advantage of both their superior knowledge of the terrain and their extreme resentment...”⁴⁴

⁴³ International Crisis Group: After Baker-Hamilton: What to do in Iraq, Middle East Report No. 60 – 19 December 2006, p. 9

⁴⁴ Ibid. s. 8.

Om sikkerheds- og menneskerettighedssituationen som følge af den således sekterisk betingede eller forklarede konflikt konkluderer FNs Generalsekretær i sin rapport til Sikkerhedsrådet for perioden fra 1. september til 1. december 2006, at

”3. The period under review was marked by a significant increase in sectarian violence, insurgent and terrorist attacks, and criminal activities, with civilian casualties reaching an all-time high. Across many parts of the country an increasing number of Iraqis have been affected by growing violence and insecurity.

4. A joint effort by the Government of Iraq and the multinational force to stem the rising level of violence under the Baghdad security plan appears to have had very limited success. ... [I]n large areas of Baghdad and other parts of the country, insurgent and militia activities remain uncontrolled. The most serious recent incidents, such as the mass abduction of some 100 employees of and visitors at the Ministry of Higher Education in Baghdad and the heinous terrorist attacks in Sadr City on 23 November, which left over 200 dead and scores injured have deepened public concerns over the ability of the Government to control the security environment.

5. The succession of various initiatives to promote national reconciliation both inside and outside Iraq does not appear to have had significant impact on the scale and nature of the violence in the country. ...⁴⁵

UN Assistance Mission in Iraq konkluderer i sin afrapportering for november og december 2006, at

”4. despite the efforts⁴⁶, enormous challenges remain, complicating or undermining the steps taken thus far by the Government to address the deteriorating human rights situation in Iraq. Actions by ter-

⁴⁵ United Nations Security Council, Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 30 of resolution 1546 (2004), 5. december 2006.

rorist groups and sectarian killings which are fuelled by the insurgency, continue to be the main source of violence in the country. The root causes of the sectarian violence lie in revenge killings and lack of accountability for past crimes as well as the growing sense of impunity for on-going human rights violations. This leads people to take the law into their hands and rely on action by militias or criminal gangs.

...

6. Without significant progress on the rule of law, sectarian violence will continue indefinitely and eventually spiral out of control thus thwarting efforts by the government in the political, security or economic spheres. UNAMI Human Rights Office (HRO) has continued to receive information about a large number of indiscriminate and targeted killings. Unidentified bodies have appeared daily in Baghdad and other cities. According to information made available to UNAMI, 6,376 civilians were violently killed in November and December 2006, with no less than 4,731 in Baghdad, most of them as a result of gunshot wounds.

....

32. Baghdad is at the centre of the sectarian violence. Sunni and Shiite armed groups are attempting to establish territorial control of Baghdad's many predominately mixed neighbourhoods by intimidating and killing civilian populations and forcing them into displacements to parts of the city inhabited or controlled by members of their ethnic group. Reports suggest the existence of large movements of populations primarily within the city boundaries, as the neighbourhoods become increasingly divided among Sunni and Shi'a armed groups, and are consequently grouped together based on their sect and ethnicity. This forced displacement has been achieved by means of large scale attacks targeting civilians, kidnappings, extra-judicial killings, dropping of threatening leaflets, destruction of properties, and intimidation.

33. On 9 December in Hurriyam Shi'ite militias torched Sunni homes causing more than 30 families to flee. The following day, some 30 armed gunmen killed nine members of two Shi'ite families in the Western Jihad neighbourhood in Bagdad"⁴⁷

Tilsvarende fremgår af det af UNHCR Return and Advisory Position under pkt. 5.2 ovenfor citerede. Om den relativt ringe betydning af den aktuelle implementering af regeringens januar 2007 sikkerhedsplan, i hvert fald for antallet af dødstal som følge af kampe og overgreb, se pkt. 5.4 ovenfor.

8.5.1. Muslimer – Shia og Sunni

Både shiitter og sunni-muslimer rapporterede, at de efter bombningen i Samarra i februar 2006 modtog breve med dødstrusler om, at de skulle forsvinde fra deres nabolag. Alene i perioden fra februar til ultimo juni 2006 forlod mere end 100.000 shiitter og sunni-muslimer angiveligt deres hjem for at undgå disse trusler.⁴⁸ Ifølge US State Department Report on Religious Freedom for 2006 var

"The magnitude of sectarian attacks on both Sunnis and Shi'a ... extremely high, albeit difficult to track."

Udover at flygte som følge af dødstrusler er der ligeledes rapporter om, at "egne" militser eller oprørsgrupper beordrer folk til at flytte til kvarterer eller områder domineret af egen trosretning som et led i den religiøse udrensning/opdeling. Folk fortæller ligeledes om, hvorledes der sommetider sker en egentlig udveksling af boliger mellem shiaer og sunnier, der tvinges til at forlade et område for at tage tilflugt i et andet ligesom købere ofte står parat til at købe den ejendom, de må forlade.

Centrum for den religiøst forklarede vold har hidtil været Bagdad, hvor tusindvis af irakiske familier flygter fra blandede sunni-shiitiske områder for at finde sikkerhed i kvarterer i eller uden for Bagdad, hvor deres egen trosretning dominerer. Ifølge en artikel i RFE/RFL den 26. januar 2007,

⁴⁶ Den irakiske regering har blandt andet gjort tiltag til at styrke retssystemet og retsudøvelsen, gennemført en intern omstrukturering af Ministry of Human Rights samt udviklet dette ministeriums samarbejde med andre ministerier.

⁴⁷ UN Assistance Mission in Iraq (UNAMI): Human Rights Report 1 November – 31 December 2006

⁴⁸ US State Department Religious Freedom Report 2006 – Iraq, September 2006

har såvel sunni- som shia-muslimske embedsmænd og medier i et stykke tid anført, at hvad der sker i Bagdad, er "secterian cleansing".⁴⁹

I det øvrige Irak sker ligeledes overgreb mod såvel sunni-muslimer som shiitter. For eksempel udsættes den sunni-muslimske minoritet i Basra for i stigende grad at være mål for væbnede grupper.⁵⁰ De lokale myndigheder gør kun lidt for at forebygge disse religiøst betingede angreb, der omfatter drab på præster, nedbrænding af moskeer, angreb på sunni-muslimske partipolitiske kontorer og trusler mod civilbefolkningen for at få dem til at forlade Basra. Antallet af drab er flerdoblet de sidste år og når tilsyneladende mere end 100 om måneden.⁵¹ Omvendt antages 170.000 shiitter at være flygtet fra de sunni-muslimsk dominerede provinser i nord og vest til de shiadominerede provinser i Sydirak.⁵²

Generelt om udviklingen i holdningen til sekterisk betinget hævn drab blandt den almindelige befolkning bringer Brookings Institution følgende analyse:

"Earlier field research on retribution killings in Shi'a areas, carried out in 2003-4 at the request of the US Agency for International Development's (USAID) administrator, Andrew Natsios, found that the great majority of citizens in Shi'a areas had refrained from retributive violence. The research described a strong yearning among ordinary Iraqis for law, order and due process. The resistance to sectarian violence was strong: local tribe leaders, clerics and members of the police and judiciary spoke out against violence. When revenge killings occurred, they were not spontaneous. Rather they were clearly organized – the actions of local strongmen, mostly urban, who claimed allegiance to national parties but who sought to assert their power at the neighbourhood level. The report warned of the potential for organized political violence in Iraq.

Two and a half years later, the desire for security and justice among ordinary Iraqis remains, but prospects for law and order have dimmed. Organized violence seems now to be the norm, and radical views have taken on more strength. Ordinary people, both Sunni and Shi'a, find themselves seeking the protection of radical armed groups, even if they do not share their views. These armed groups in turn benefit from the violence, because their stature grows as protectors and providers.

How the violence unfolded

While sectarian violence had clearly reached a new pitch since the Samarra bombing, communal tensions have existed in Iraq for a long time. Three and a half decades of Ba'athi favor toward Sunni communities and the terrible repression of the Shi'a in the 1990s left deep scars in Iraqi society. In terms of the Shi'a-Sunni divide, Sunnis see themselves as threatened minority, while Shi'a see themselves as the oppressed majority. ..."⁵³

Rene shia-muslimske eller sunniarabiske områder

Der er områder i Irak, der ikke længere oplever sekterisk vold i samme omfang som tidligere, alene af den grund, at de minoriteter, der tidligere var tilstede, nu er forsvundet. Men også "etnisk rensede" områder, f.eks. Sadr City i Bagdad, er imidlertid fortsat mål for angreb udefra. Det antages, at målet for denne vold er at opildne til yderligere sekterisk vold og at sprede frygt.⁵⁴ At situationen

⁴⁹ RFE/RFL, The ongoing sectarian violence in Iraq has created a massive refugee problem, according to the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 26. januar 2007

⁵⁰ Iflg. en udtalelse fra en sunni-embedsmand er andelen af sunni-muslimer blandt befolkningen i Basra faldet fra 40 % til 15 % i perioden 2003 til juni 2006, jf. UNHCR, Basrah Governorate Assessment Report, August 2006, fodnote 22.

⁵¹ For flere detaljer, se UNHCR, Basrah Governorate Assessment Report, August 2006

⁵² Se tillige US State Department Religious Freedom Report 2006 – Irak, fra september 2006, der lister en lang række angreb på såvel sunni- som shia-muslimske kommuniteter inden for det sidste år. Om situationen for de shiitter og sunni-muslimer i de forskellige irakiske provinser, se endvidere pkt. 5.6, de der refererede kilder samt rapporter fra blandt andet UNHCR, UNAMI og FNs Generalsekretær.

⁵³ Ashraf al-Khalidi and Victor Tanner, Sectarian Violence: Radical Groups Drive Internal Displacement in Iraq, The Brookings Institution – University of Bern, Oktober 2006, p. 7f

⁵⁴ Ibid. p. 20

selv ikke i "rene" områder er stabil og sikker analyseres blandt andet i en Crisis Group Middle East Report fra december 2006:

"If there are ethnically or religiously "pure" areas at all, they are often minority islands in a sea of people of a different primary identity, such as the Sunni Arab groups in many cities that have majority Shiite populations (for example, Basra), the Shiite towns and villages north of Baghdad that are surrounded by Sunnis, and the Sunni Arab towns south of Baghdad on the road from the capital to the Shiites' holiest shrines in Karbala and Najaf. One deeply contested area is the wide mixed-population belt stretching from the Syrian border in the north western Iraq to the Iranian border east of Baghdad, where various ethnic and religious communities vie for survival, political control and access to the rich oil deposits underneath."⁵⁵

8.5.2. Ikke-muslimske religiøse mindretal

Situationen for ikke-muslimske religiøse mindretal er blevet markant forværret siden det tidligere regimes fald i 2003. Artikel 2, 41 og 42 i den irakiske forfatning garanterer i generelle vendinger religionsfriheden, men bekræfter samtidig Islam som officiel statsreligion og som "a foundation source of legislation."⁵⁶

I en gennemgribende undersøgelse af de etniske og religiøse mindretals aktuelle situation i Irak konkluderer Minority Rights Group blandt andet, at der er en reel risiko for at nogle af disse mindretal står over for at blive udryddet helt fra Irak:

"Though they have survived a long history of persecution that goes back far beyond Saddam Hussein's rule, there is a real risk that they might not survive the current conflict. Because they are caught up in violence between the majority Sunni Arab, Shia Arab and Sunni Kurdish groups and are also specifically targeted for atrocities, assimilation or mass displacement and exodus, some may now be facing total eradication from this ancient land."⁵⁷

Generelt er de irakiske og kurdiske sikkerhedsstyrker ikke i stand til effektivt at opretholde lov og orden, ligesom manglen på et velfungerende retssystem ofte efterlader ofre for overfald, mishandling, ekspropriation og andre overgreb uden adgang til at nyde eller søge juridisk beskyttelse. Som nævnt ovenfor under pkt. 8.2.4 ovenfor har irakere generelt i stadig større omfang i stedet vendt sig mod udenretlige konfliktløsningsmodeller og beskyttelsesmekanismer inden for stammernes traditionelle retssystemer.

Da medlemmer af religiøse mindretal ofte ikke tilhører en stamme- eller klangruppering, har de imidlertid sjældent adgang til de traditionelle mekanismer, ligesom de heller ikke har muligheder for at danne militser til at sikre deres beskyttelse med. Kvinder fra minoriteter har endnu mindre adgang til juridisk beskyttelse eller lighed i det offentlige rum end mændene har. Herudover er der over hele det centrale og sydlige Irak en voksende tendens hen imod antagelse af strengere islamiske værdier. Religiøse minoriteter står som følge heraf over for stigende pres og social marginalisering, ligesom religionsfriheden for religiøse minoriteter i praksis er alvorligt hæmmet af den aktuelle situation i landet. Denne generelle forværring af situationen for de ikke-muslimske mindretal har en tilsvarende ødelæggende effekt på deres økonomiske situation.

⁵⁵ Crisis Group Middle East Report No60, "After Baker-Hamilton: What to do in Iraq", 19. December 2006. p. 4

⁵⁶ Jf. UK Home Office, Country of Origin Information Report – Iraq, april 2006, pkt. 6.242f.

⁵⁷ Minority Rights Group International: Assimilation, Exodus, Eradication: Iraq's minority communities since 2003, 2007 p. 5.

8.5.2.1. Kristne

Ifølge officielle statistikker er antallet af kristne i Irak faldet fra ca. 1.4 millioner i 1987 til mindre end en million, iflg. nogle observatører helt ned til 500.000. Det skønnes, at mindst 700.000 irakiske kristne lever i eksil, og at op mod 350.000 af dem har forladt Irak siden 2003.

De kristne i Irak tilhører en række forskellige riter, der omfatter *kaldæere* (en østlig rite af den romersk katolske kirke - ca. 750.000), *assyre* (Østens Kirke - ca. 225.000), *syriakere* (østlig ortodoks rite), *armenere* (romersk katolske og østlig ortodokse - ca. 20.000) og *protestanter*. Kaldæerne og de assyriske kristne, der nedstammer fra nogle af tidligste kristne menigheder, har samme etniske og lingvistiske baggrund. De taler syriakisk. Under Saddam Husseins styre blev de anset for at være etniske arabere, hvorimod den nuværende regering anerkender dem som tilhørende en selvstændig etnisk gruppe ved siden af arabere og kurdere. En del kaldæere og assyre anser dog sig selv for at være arabere.

Fire af de fem største kristne kirkesamfund befinder sig i Mosul, Erbil og Dohuk. Kristne ledere oplyser, at ca. 30% af de kristne lever i den nordlige del af Irak. De fleste assyriske kristne befinder sig i Nineveh provinsen (syd for den "grønne linie"). Herudover er der en assyrisk menighed af en betragtelig størrelse i og omkring Bagdad. Resten kommer for størstedelens vedkommende fra områder omkring Basra i det sydlige Irak.

Hvor de også under tidligere regimer har været udsatte, var de kristne ikke specielt udsatte under Saddam Husseins styre, og mange besad fremtrædende positioner i statsapparatet og hæren.

De kristne er alvorligt påvirkede af den stærkt forværrede situation for de ikke-muslimske mindretal siden det tidligere styres fald i 2003. Der er rapporter fra hele Irak om overfald, kidnapninger, drab og angreb på kristne enkeltpersoner, præster, nonner og andre kirkefolk.

Overgreb mod kristne i Irak er et udslag af mange forskellige faktorer, der både supplerer hinanden og ofte kan være vanskelige at skelne mellem. Fundamentalistiske islamiske grupper såvel som modstandere af genopbygnings- og demokratiseringsprocessen ser ofte de kristne som støtter og kollaboratører for de udenlandske styrker og de irakiske myndigheder, og som sådanne anses de for at være forrædere. Koalitionens ansætter ofte lokale, der er kristne, fordi de anses for nemmere at arbejde med. Mange muslimer ser ligeledes de - primært kristne - amerikanske og britiske hære som værende på et moderne korstog mod Islam. De kristne opfattes som en del af den vestlige alliance, og når militante muslimer søger at gengælde vestlige angreb, bliver de lokale kristne samfund lette ofre på grund af deres (antagede) kulturelle, sociale og religiøse forhold til koalitionens. På denne baggrund er de kristne ligeledes i særlig risiko for politisk motiverede overgreb. Aspekter af politisk karakter har ligeledes været i spil i forbindelse med de talrige overgreb på kristne i det nordlige Irak, specielt i områderne syd for den "grønne linie" i forbindelse med, at de kurdiske partier forsøger at gøre deres indflydelse gældende i Nineveh provinsen.

Herudover anser dele af den muslimske befolkning kristne for at være "vantro", hvilket ofte kan være baggrunden, når kristne straffes for ikke at respektere og følge visse traditionelle eller religiøse normer og regler for opførsel, herunder islamisk påklædning, forbud mod at nyde eller sælge alkohol, eller at kvinder skal være i følgeskab med mænd, når de bevæger sig udenfor. Modviljen mod kristne synes at være stærkest i det sydlige Irak og i den centrale sunni-trekant, hvor der ses en løbende tendens til en stadig strengere fortolkning af islam og muslimske værdier.

Selvom kristne i princippet er beskyttet af islam som "folk af bogen", respekterer den almindelige befolkning ikke altid dette, og overgreb mod religiøse minoriteter eller "vantro" kan derfor blive

betragtet som mindre forseelser, og grænsen for, hvad der anses for diskrimination og forfølgelse af disse grupper, flyttes derved.⁵⁸

Angreb på bygninger, forretninger og kirker er flere gange sket simultant forskellige steder i landet. Det skønnes at mindst 30 bombeangreb mod kirker har fundet sted siden 2003, ligesom en lang række andre bygninger såsom skoler har været mål for angreb. Rapporter viser, at angrebene er planlagt med henblik på at få højest muligt antal døde og sårede. Således er angreb på kirker typisk sket på tidspunkter, hvor der var gudstjeneste.

Over de sidste tre år har systematiske angreb på kristne forretningsindehavere fundet sted. Da det ikke er forbudt kristne at drikke alkohol, og da det under Saddam Husseins styre kun var kristne og jezidier, der havde tilladelse til at sælge alkohol, er indehavere af denne type forretninger derfor nemt identificeret som tilhørende minoriteter og dermed som mål for angreb. Butikker i Bagdad, Mosul og Basra er blevet bombet og plyndret, og det antages, at omkring 95 % af alle alkoholforretninger i Irak er lukket på grund af trusler fra islamiske ekstremister. Traditionelt er kristne også ejere af træningscentre/gymnastikhaller, skønhedssaloner, CD og DVD butikker samt lydstudier, hvilket ligeledes har gjort dem til oplagte mål for angreb. Om den fatwah, der blev udstedt i 2003, og som blandt andet forbød alkohol, se pkt. 8.6.1 nedenfor.

Et andet eksempel på overgreb er situationen i foråret 2005, hvor 1.500 kvindelige kristne studenter forlod universitetet i Mosul for at undgå konstante trusler mod sig.

Blandt de senere måneders overgreb er angreb på kirker og kidnapningen i oktober 2006 af en præst i Mosul som hævn for Pave Benedikts kommentarer om Islam. Kidnapperne krævede dels, at der blev sat plakater op på hans kirke, der tog afstand fra Pavens udtalelser, dels krævede de en løsesum. Plakater blev sat op, men præstens lemlæstede lig blev fundet to dage senere, og før man nåede at betale en løsesum. Radikale islamister truede med at dræbe alle kristne, hvis ikke Paven undskyldte sine udtalelser. Kirkerne i bl.a. Bagdad satte bannere op, der lagde afstand mellem de kristne i Irak og Pavens udtalelser.

Fra Nineve rapporteres, at hver eneste kristen by og landsby øst for Mosul har sin egne væbnede vagter.⁵⁹

Medlemmer af de kaldæisk-assyriske menigheder i blandt andet Basra er blevet dræbt.⁶⁰ Det største kaldæiske præsteseminarium i Bagdad, der havde været lukket i måneder på grund af trusler og overgreb, herunder kidnapning af seks præster, flyttede i januar 2007 til Erbil, idet den stadigt forværrede situation og usikkerhed i Bagdad gjorde det umuligt for studenterne at gå til undervisning. Kristne ledere rapporterede, at medlemmer af deres kirker i Bagdad og Mosul modtog trusselsbreve om, at de ville blive dræbt, såfremt de ikke forlod deres hjem. Tusindvis af kristne flyttede angiveligt til familie i andre kvarterer eller uden for Bagdad.⁶¹

⁵⁸ Værd at bemærke er, at blandt de i UK Home Office, Country of Information Report – Iraq, fra 31. oktober 2006 refererede kilder og andre tilgængelige artikler og rapporter, er det tilsyneladende kun i den Britisk-Danske Fact-finding missionsrapport fra oktober 2004, at kilder citeres for at hævde, at kristne ikke skulle være en forfulgt gruppe i Irak og/eller udsat for diskrimination.

⁵⁹ "We're staying and we will resist", the Guardian, 30. november 2006

⁶⁰ UNHCR, Basrah Governorate Assessment Report, august 2006, p. 24

⁶¹ US State Department, International Religious Freedom Report – Iraq 2006, September 2006. Som appendix til rapport om Afviste irakiske asylansøgere udarbejdet af en arbejdsgruppe under Københavns Stiftsudvalg for Etniske Minoriteter, oktober 2006, er vedlagt en engelsk oversættelse af et eksempel på en løbeseddel, der er uddelt i Ghazaliya-distriktet i Bagdad i september 2006, og hvor blandt andet de kristne under trussel om ellers at blive slået ihjel, beordres til at rejse.

De kristne oplever herudover i stadig større omfang diskrimination på arbejdsmarkedet og i forhold til basale sociale ydelser. I alle dele af Irak oplever de kristne kvinder et stadig større pres fra ekstremistiske islamiske grupper om at overholde en strikt islamisk beklædningskodeks og at dække deres hoved med et slør. Der er rapporter fra Basra om, at kristne er blevet tvunget til at betale beskyttelsespenge. Det irakiske Ministry of Displacement and Migration rapporterer ligeledes om, at de kristne udsættes for store problemer, når de ofte forgæves forsøger at få deres retmæssige ejendom tilbage i Nordirak. Mange irakiske kristne frygter især forfølgelse fra de oprørsgrupper og islamiske militser, der har *de facto* kontrol med hele kvarterer i forskellige byer og landsbyer af Irak.

I sin kvartårlige rapport til Sikkerhedsrådet rapporterede FNs generalsekretær i december 2006, at angreb på kristne var blevet intensiveret siden september 2006.⁶² I sin rapportering om menneskerettighedssituationen i Irak, der dækkede november og december, oplyste UNAMI i januar 2007, at trusler og angreb mod de kristne er i fortsat stigning.⁶³

I Basra står shia-muslimske radikale grupper bag de målrettede angreb på de kristne. I shia-, sunni- og blandede bydele i Bagdad står både sunni- og shia-grupper bag. I Mosul og andre områder af det nordøstlige Irak står sunnier bag. I shia-dominerede områder af Bagdad menes Al-Mahdi militsen at stå bag store dele af den anti-kristne vold.⁶⁴

Det antages, at mange kristne undlader at rapportere angreb til myndighederne, dels på grund af de generelt ineffektive irakiske sikkerhedsstyrker, dels som følge af det religiøse aspekt bag angrebene. Specielt menighederne i Sydirak er generelt sårbare på grund af begrænsede finansielle midler og manglen på klantilhørsforhold, der kan være afgørende for at få beskyttelse. Disse forhold har resulteret i, at et meget stort antal har valgt at forlade specielt Sydirak.

Mange kristne er flygtet enten til Nineve, regionen Kurdistan eller til udlandet. Således er forholdet mellem kurdere og kristne generelt karakteriseret ved at være mere tolerant, hvorfor kristne i de tre nordlige provinser under kurdisk selvstyre (KRG) er udsat for et relativt mindre pres. Det antages, at 200-300.000 kristne er flygtet til de omkringliggende lande siden 2003. Det stigende antal kristne irakere, der søger asyl i nabolandene, bør ifølge UNHCR ses som en afspejling af den forværrede situation for den kristne befolkning i Irak. Alene i Syrien er omkring 40 % af de irakiske flygtninge, der blev registreret her mellem 2003 og 2005, kristne. Eksempelvis antages halvdelen af de assyriske kristne at være flygtet fra Irak siden 2003. Af resten er en stor del flygtet til "sikre områder" i Nord.

8.5.2.2. *Mandæere/sabæere*

Mandæere, også kaldet sabæere eller nazaræere, tilhører en gammel religion, mandæismen, der stammer fra år 3.000 før Kristus. Deres tro er præget af en lang række forskellige religioners indflydelse, herunder gnosticisismen, jødedommen og kristendommen. Der antages at være ca. 60.000 mandæere på verdensplan. Ifølge Human Rights Watch var der ca. 30.000 mandæere i Irak i Saddams Husseins tid – et tal, der ifølge medierapporter var faldet til mindre end 13.000 i 2005. Pr. april 2006 blev det antaget, at der kun var 1162 mandæanske familier tilbage i Irak og at 4663 familier havde forladt Irak de foregående tre år.⁶⁵

⁶² UN Security Council, Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 30 of resolution 1546 (2004), 5. december 2006, pkt. 43

⁶³ UNAMI, Human Rights Report 1 November – 31 December 2006, januar 2007

⁶⁴ Ashraf al-Khalidi and Victor Tanner, Sectarian Violence: Radical Groups Drive Internal Displacement in Iraq, The Brookings Institution – University of Bern, Oktober 2006, p. 24.

⁶⁵ Refereret i MRGI, Report – Assimilation, Exodus, Eradication: Iraq's Minority communities since 2003, februar 2007, s. 11f. Samme rapport s. 12 indeholder en oversigt over, hvor i Irak de tilbageværende familier opholder sig.

På baggrund af deres traditionelle erhverv som blandt andet sølv- eller guldsmede tilhører eller tilhørte mange den velhavende middelklasse i Irak. Mandæismen accepterer ikke konvertitter, og de sabære, der gifter sig med kristne eller muslimer, betragtes ikke længere som sabære.

Mandæerne blev forfulgt og undertrykt under det tidligere styre især i forbindelse med "udrenningskampagner" i marsken i det sydlige Irak, hvor deres helligdomme blev systematisk ødelagt og de selv tvangsforflyttet fra marsken og ind til de store byer. De sidste år under Saddam Hussein løsnedes grebet om dem.

Med det tidligere styres fald i 2003 er mandæernes situation imidlertid blevet væsentligt forværret igen, og et uforholdsmæssigt højt antal er flygtet fra Irak siden. Deres situation ligner på mange måder de kristnes. Islam anerkender og beskytter ikke mandæerne som et "folk af bogen", hvorfor de kan være yderligere udsatte. Statistikker fra the National League of Mandaeen Sabians viser, at 504 mandære blev dræbt på grund af deres tro over en periode på syv måneder fra oktober 2003 til maj 2004, at 118 blev kidnappet fra februar 2003 til marts 2006, og at 139 over en periode på bare tre dage i april 2004 blev truet til at konvertere til Islam eller at forlade deres hjem af politiske grunde.

Der rapporteres om diskrimination og problemer i forbindelse med behov for lægebehandling og dagligdags gøremål som skolegang og indkøb. Med den voksende islamisering i Irak er mandæerne i stigende grad mål for overgreb, heriblandt mord, bortførelser, tvangskonvertering, tvangsægteskaber, voldtægter, fratagelse af ejendom og restriktioner på trosudøvelse. Mandæernes mulighed for at opnå beskyttelse mod sådanne overgreb er ikke blot påvirket af det generelle sammenbrud i lov og orden, men også af det forhold, at de som mange af de kristne står uden for klan-systemet og derfor ikke kan trække på nogen klans beskyttelse. Ifølge deres religion er det strengt forbudt at udøve vold eller bære våben, hvorfor de har ganske vanskeligt ved at beskytte sig selv mod overgreb.

Alene i 2005 var der flere eksempler på, at islamiske ekstremister truede, kidnappede og til sidst dræbte mandære, der nægtede at konvertere til islam. Et eksempel herpå var præsidenten for det Mandaean Supreme Spiritual Council i Basra, der blev dræbt, angiveligt fordi han nægtede at konvertere. Endelig er der udstedt en række fatwaer, der udråber mandæerne som urene og fordømmer deres tro. En relativt ny fatwa anklagede mandæerne for systematisk ægteskabsbrud og svindel, og muslimer var opfordret til lede dem til islam. De fleste fatwaer er udstedt af en sunni lærd, Al-Saied Al-Tabtatee Al-Hakeem og af "Information Foundation of Al-Sadr Office" i Basra.

Også mandæerne har været udsat for fortsatte og tiltagende overgreb fra ekstremisters side i forbindelse med, at den sekteriske vold er taget til siden februar 2006. I Basra har der været tale om overgreb fra shia-muslimske grupper, i Bagdad primært fra sunni-muslimske gruppers side.⁶⁶ Den 3. december 2006 kidnappede militsfolk en assistent til en af de mandæiske religiøse ledere. Hans lig blev fundet senere samme dag med mærker efter tortur.⁶⁷

8.5.2.3. Jøder

Jøderne har en 2.600 år lang og turbulent historie i Irak, der begyndte med slaveriet og deportationen af Jerusalems jøder til Babylon, der lå, hvor Irak ligger i dag. Senere blev de en velhavende og generelt respekteret del af samfundet. Ved Anden Verdenskrigs udbrud var der ca. 150.000 jøder i Irak. I 1941 var en første bølge af arabisk-nationalistisk vold rettet mod Iraks jøder, hvilket resulterede i 179 dødsfald. Med staten Israels oprettelse i 1948 ændrede regering såvel som størstedelen af

⁶⁶ UN Security Council, Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 30 of resolution 1546 (2004), 5. december 2006, pkt. 43 og Ashraf al-Khalidi and Victor Tanner, *Sectarian Violence: Radical Groups Drive Internal Displacement in Iraq*, The Brookings Institution – University of Bern, Oktober 2006, p. 24f.

⁶⁷ UNAMI, Human Rights Report 1 November – 31 December 2006, pkt. 57

den muslimske befolkning attitude over for den jødiske befolkning, hvilket resulterede i systematisk forfølgelse af de jøder, der levede i Irak. 120.000 flygtede fra Irak i de følgende år. En anden flugt-bølge fulgte den offentlige henrettelse af seks jøder i 1968, efter at den irakiske regering havde dømt dem til døden for spionage til fordel for Israel. Selvom situationen forbedredes markant op gennem 1970erne, fortsatte udvandringen.

Med Saddam Husseins fald forværredes levevilkårene for de få jøder, der var tilbage i Irak, drastisk. I endnu højere grad end de kristne mistænkes de for at samarbejde eller i det mindste at sympatisere med koalitionsstyrkerne og frygter følgelig overgreb fra ekstremister og tilhængere af det tidligere styre. Den almindelige usikkerhed vedrørende den politiske udvikling i Irak og den radikale islamisering af samfundet har fået størstedelen af de tilbageblevne jøder til at flygte fra Irak. Ifølge nogle kilder er der kun 15 jøder tilbage i Irak, og de lever alle i Bagdad. Med undtagelse af to familier er de alle over 70 år gamle, og de har alle trukket sig fuldstændigt tilbage fra det offentlige liv for ikke at tiltrække sig opmærksomhed.

8.5.2.4. Jehovas vidner

Der findes ikke mange informationer om situationen for Jehovas Vidner. Det antages dog, at de som følge af den stadigt forværrede sikkerhedssituation, den generelle tendens hen imod strengere islamiske normer i samfundet og de alvorlige defekter i retssystemet udsættes for restriktioner og overgreb af samme karakter som kristne og jøder.⁶⁸

Et yderligere skærpende aspekt er, at islam anser mission, der for Jehovas Vidner er en væsentlig del af deres religionsudøvelse, for en strafbar handling.

8.5.2.5. Jezidier

Jezidism er en 4000 år gammel ligeledes monoteistisk religion. Det skønnes, at 550.000 af de i alt 800.000 jezidier på verdensplan lever i Irak. 75 % af dem lever i en bjergrig region, Jebel Sinjar, tæt ved den syriske grænse. 15 % lever i Sheikan regionen. Jezidierne er etnisk kurdere, men kun 10 % lever i de kurdisk administrerede tre nordlige provinser. Kun en person, der er født af jezidi forældre er medlem af den jezidiske menighed og det er ikke muligt at konvertere til jezidism.

Under Saddam Husseins arabiseringskampagner blev mange jezidier tvunget til at identificere sig som arabere og ikke berettiget til minoritetsrettigheder. I skolerne var jezidi religionsundervisning forbudt, og jezidierne kunne ikke længere praktisere deres religion uden restriktioner. Mange blev tvangsforflyttet.

Situationen er ikke blevet forbedret væsentligt siden Saddam Husseins fald. Ligesom kristne, jøder og mandæere rammes jezidier også af krav om blandt andet islamisk påklædning og moralkodeks. Dette har indebåret, at de må begrænse deres måder at leve på, og at de ligeledes er ofre for voldelige overfald og trusler i stigende omfang. Over en periode på kun fire måneder i slutningen af 2004 rapporterede internationale menneskerettighedsorganisationer om 25 mord og 50 voldelige kriminelle handlinger rettet mod jezidier, direkte eller indirekte som følge af deres religiøse baggrund. US State Department rapporterede i september 2006, at 11 jezidier var blevet dræbt det foregående år.

⁶⁸ Amnesty International Berlin, skrivelse af 7. december 2006 til de tyske myndigheder vedrørende blandt andet situationen for Jehovas Vidner i Irak, offentliggjort på ecoi.net

8.5.3. Etniske minoriteter

8.5.3.1. Assyriere og kaldæere

Ud over at assyriere og kaldæere er kristne og dermed tilhører et religiøst mindretal, betragter de sig selv, og betragtes af mange, som tilhørende separate etniske grupper - dette på trods af, at de fleste under det tidligere styres såkaldte arabiseringskampagne blev tvunget til at antage arabisk eller kurdisk identitet. De forskellige oprørsgrupper anser ligeledes generelt assyriere, kaldæere, turkmenere og kurdere som knyttede til de fremmede magter i Irak, hvilket i sig selv sætter dem i risiko for diskrimination og forfølgelse. Herudover er der en vid opfattelse af, at assyrerne og kaldæerne støtter USA som følge af deres religion og generelle tendens til at alliere sig med Vesten. Om situationen for disse minoriteter se i detaljer under pkt. 8.5.2.1 ovenfor.

8.5.3.2. Kurdere

Flere angreb på kurdere i det centrale Irak er blevet rapporteret. Kurdere anklages således for at støtte "Iraks fjender". Et antal prominente kurdiske intellektuelle personer og politikere har over de sidste par år været mål for chikane, angreb og attentater fra ekstremisters og radikale gruppers side, sandsynligvis på grund af den formodede støtte til den udenlandske fjende. I forbindelse med den sektariske vold, har kurdere, der har levet i Basra og Bagdad gennem generationer, været udsat for overgreb fra såvel sunni- som shia-muslimske gruppers side for at være henholdsvis shia eller sunnier. Et stort antal kurdere er også blevet tvunget til at flygte fra Mosul. Her har der været tale om, at de er blevet fordrevet på grund af deres etnicitet.⁶⁹ Etniske gnidninger, der blandt andet involverer kurdere, har generelt været stigende i traditionelt blandede områder som Kirkuk, Mosul og Diyala og en voldelig udvikling frygtes i forbindelse med den folkeafstemning, der senere i 2007 skal finde sted vedrørende de omstridte områder i nord.

8.5.3.3. Feyli-kurdere

Feyli-kurderne er i modsætning til de fleste andre kurdere shia-muslimer og har levet i Irak siden det ottomanske riges dage. De bor dels i et område i Zagroa bjergene ved den irakisk-iranske grænse, dels i dele af Bagdad.

Feyli-kurdere var traditionelt købmænd og forretningsfolk og aktive i det politiske og sociale liv i Irak. Under Baath-styret blev de imidlertid udsat for målrettet forfølgelse med den begrundelse, at deres shia-muslimske tro gjorde dem til iranere. De blev frataget deres irakiske statsborgerskab og et meget stort antal blev udvist til Iran. Ifølge Minority Rights Group (IMRG) International gør deres manglende statsborgerskab det meget vanskeligt at samle information om, hvor mange, der rent faktisk er tilbage i Irak, ligesom det er meget vanskeligt at dokumentere eksempler på hvilke overgreb, de løbende udsættes for. Ifølge IMRG vil det i lyset af de aktuelle omstændigheder være meget farligt og vanskeligt for Feyli-kurdere at vende tilbage til Irak.⁷⁰

8.5.3.4. Turkmenere

Turkmenernes problemer er primært knyttet til den politiske situation i Kirkuk og de tre nordlige provinser. På grund af etableringen af den turkmenske organisation "det turkmenske samfund", udsættes de for undersøgelser og arrestationer fra de kurdiske myndigheders side, ligesom de har fået trusler fra soldater fra KDP og PUK. Mange shia-turkmenere er blevet fordrevet fra deres hjem i og

⁶⁹ Victor Tanner, *Sectarian Violence: Radical Groups Drive Internal Displacement in Iraq*, The Brookings Institution – University of Bern, Oktober 2006, p. 25

⁷⁰ IMRG, *Assimilation, Exodus, Eradication: Iraq's minority communities since 2003*, februar 2007, p. 15.

uden for Mosul og Tal Afar i Nineve.⁷¹ Om situationen for turkmenere i Kirkuk/Tameem se endvidere pkt. 5.6.2.1 ovenfor.

8.5.3.5. Arabere i nord

Under Saddam Hussein blev hundredtusindvis af kurdere og religiøse og etniske minoriteter ofre for folkedrab, forsvindinger og fordrivelser. Samtidig førtes en såkaldt arabiseringskampagne, der for det såkaldte ”grønne områdes” vedkommende (områderne i Mosul, Nineve og Kirkuk/Taamen umiddelbart syd for KRG) varede ved indtil 2003, og hvor blandt andet meget store antal arabere blev forflyttet fra Syd- og Centralirak til nord og minoriteter blev tvunget til at ændre deres etniske identitet fra for eksempel assyrer til araber.

Med det hidtidige styres fald i 2003 blev ”retten til at vende tilbage” for de kurdere og minoriteter, der var blevet fordrevet fra specielt området omkring Kirkuk under arabiseringskampagnen aktuel. Parallelt med en langsommelig og besværlig politisk og juridisk proces, er problemet søgt ”løst” med voldelige midler. Således er titusinder af arabere blevet fordrevet fra ”den grønne zone” af kurdere efter Saddam Husseins fald.

Ligeledes overvåges araberne i nord tæt i og fra de tre kurdisk administrerede provinser. Således er der påstande om, at sikkerhedsstyrker/folk associeret med KRG’s indenrigsministerium samt Peshmerga militser (kurdiske militser ligeledes fra KRG) har været involveret i ulovlig politivirksomhed uden for KRG, specielt i Nineve og Kirkuk. Endvidere er der politisk stemning for et ”Kurdistan for kurdere”, ligesom araberne i vidt omfang opfattes som mulige agenter for irakiske oprørsgrupper eller som tidligere Baath-tilhængere. I mange tilfælde er der tale om arabere, der oprindeligt stammer fra det sydlige eller centrale Irak, men som i løbet af de sidste 20-30 år mere eller mindre frivilligt er flyttet til det nordlige Irak som led i det tidligere styres ”arabiseringspolitik”. Er man som araber ikke tæt knyttet til enten det kurdiske samfund eller til et af de to store partier, er risikoen for overgreb herunder arbitrær tilbageholdelse tilsyneladende stor såvel i de tre nordlige provinser som i de områder af Kirkuk og Mosul, der er under indflydelse af de to store kurdiske partier. Sunnier er formentlig i større risiko end shiiter. Især situationen i Kirkuk er alvorlig med gentagne bombninger og målrettede overgreb på institutioner såvel som civile.

“A major concern from a human rights point of view is the deterioration of the situation in Kirkuk, particularly with respect to the rights of minorities, both Arab and Turkmen. They face increasing threats, intimidations and detentions, often in KRG facilities run by Kurdish intelligence and security forces. This has particular implications for the overall stability of the city, especially in the course of 2007.”⁷²

Om situationen for arabere i Kirkuk/Tameem provinsen se endvidere pkt. 5.6.2.1 ovenfor.

8.6. Andre udsatte grupper

Følgende er forhold, der indebærer, at man - i tillæg til den risiko for forfølgelse, man befinder sig i alene som følge af religiøst tilhørsforhold - er i risiko for *yderligere* forfølgelse eller lignende former for overgreb. Der er et vist overlap med den ovenfor skitserede religiøst betingede forfølgelse.

⁷¹Victor Tanner, *Sectarian Violence: Radical Groups Drive Internal Displacement in Iraq*, The Brookings Institution – University of Bern, Oktober 2006, p. 25

⁷² UNAMI, Human Rights Report 1 November – 31 December 2006, pkt. 16

8.6.1. Uislamisk adfærd

Personer, der af konservative islamiske kræfter anses for at være (for) uislamiske eller vestlige i deres adfærd, risikerer i stigende omfang overgreb i form af trusler, overfald og drab. Der rapporteres om angreb på virksomheder og forretninger, der sælger varer som alkohol, musik eller videoer, på skønhedssaloner og biografer, og på frisører, der tilbyder hårklipping i vestlig stil. Personer, der forbindes til disse former for forretning risikerer samme overgreb. Der er rapporter om overfald med syre og drab på kvinder, der nægter at bære tørklæde eller bærer vestlig påklædning. Mænd, der færdes med kvinder offentligt, er ligeledes udsatte for alvorlige overgreb. Især kvinder nægtes jobs eller uddannelser, hvis de ikke er muslimer eller ikke anses for at være tilstrækkeligt konservative i deres religiøse praksis.⁷³

8.6.2. Kvinder

Kvinder i Irak har i princippet adgang til uddannelse, arbejde, ejendomsret og deltagelse i politiske aktiviteter på lige fod med mænd. Traditionelt er adgangen til disse rettigheder opnået lettere i store byer og det nordlige Irak end i lokalsamfund og det centrale og sydlige Irak. Mange års konflikt og i isolation fra det internationale samfund samt dårlig regeringsførelse har imidlertid haft meget negativ virkning for kvinders reelle muligheder for at bevare eller opnå denne ligestilling.

Kvinder har siden det tidligere styres fald været specielt påvirkede af den stadig forværrede sikkerhedsmæssige situation, ligesom de i stadig større omfang presses til at indordne sig under fundamentalistiske religiøse normer vedrørende påklædning og opførsel. De er stærkt begrænsede i deres bevægefrihed, adgang til uddannelse og adgang til aktiviteter, der skal sikre dem en levevej. De er sårbare over for seksuelle og kønsrelaterede overgreb og kidnapninger fra militser, islamiske ekstremister og kriminelle. Generelt antages det, at kvinder – som følge af den stigende ekstremistiske form for islamisme – i stadig større omfang ikke er i stand til at bevæge sig frit rundt uden for hjemmet, såfremt de ikke er i følgeskab med mænd. Ligeledes vil de ofte heller ikke have mulighed for at alene at bosætte sig et nyt sted, hvor de ikke har familieband, da det er usandsynligt, at de kan få adgang til ressourcer uden støtte. Mange familier er tilbageholdende med at sende deres pigebørn i skole af frygt for, at de skal blive bortført eller voldtaget.

I december 2006 rapporterede FNs Generalsekretær i sin kvartalsrapport til Sikkerhedsrådet, at kvinders situation var blevet yderligere forværret, og at et stigende antal rapporteredes enten at være ofre for religiøse ekstremister eller for æresdrab.⁷⁴ I overensstemmelse hermed rapporterede UNAMI i sin menneskerettighedsrapport for november og december 2006 blandt andet:

"In the central and southern regions, women remain particularly vulnerable and their enjoyment of basic rights is being rapidly eroded. As previously reported, the security situation and the militancy of intolerant groups are increasingly limiting women's ability to move freely outside their homes while progressively restricting their access to health services and education as well as their ability to participate in public life. November and December witnessed an alarming shift towards more violent episodes. It is a challenge to obtain accurate female mortality rate and the cause(s) of death. Female corpses are usually abandoned at the morgue and remain unclaimed for fear of damaging the family honour. More than 140 bodies were unclaimed and buried in Najaf by the morgue during the reporting period.

Women are reportedly living with heightened levels of threats to their lives and physical integrity, and forced to conform to strict, arbitrarily imposed morality codes. HRO [UNAMI Human Rights Office] has received cases of young women abducted by armed militia and found days later sexually abused, tortured and murdered. HRO has also charted an increase in kidnapping and killing of women. ...

⁷³ Om situationen i Basra på dette område, se særligt UNHCR, Basrah Governorate Assessment Report, August 2006, p. 9. Om drab på flere barberere i Kirkuk så sent som i november og december 2006, se UNAMI, Human Rights Report 1 November – 31 December 2006, pkt. 69

⁷⁴ Ibid.

...The general breakdown in law and order and Islamic extremism have further entrenched the culture of violence within Iraqi society. It is inevitable that vulnerable groups such as women and children are bearing the devastating consequences of the prevailing situation in the country.”⁷⁵

8.6.2.1. Enlige kvinder og kvindelige familieoverhoveder

Kvinder, der flygtede fra Irak, fordi deres ægtefælle er dræbt, forsvundet eller på anden vis forfulgt, og som måske selv har været mål for forfølgelse, kan være i yderligere risiko for forfølgelse - typisk i form af kidnapning, seksuelle overgreb, trafficking eller tvangsprostitution - på grund af deres religion eller etnicitet, såfremt de vender tilbage som enlige eller som overhoved for deres familie. Kvinder, der ikke har en form for familie- eller klannetværk til at beskytte sig, vil være i endnu større risiko for disse former for overgreb og vil sandsynligvis være primære mål for trafficking.

8.6.3. Børn

Udover den risiko for forfølgelse som børn er i som følge af den generelle og målrettede vold i Irak, er de på mange andre områder direkte og indirekte ofre for den stadigt forværrede økonomiske, sociale og sikkerhedsmæssige situation.

Ifølge tal fra UNICEF er der 4.8 millioner børn i Irak. En ud af fire under fem år er kronisk underernærede. En ud af otte dør før de bliver fem år. Underernæring og vandbårne sygdomme som for eksempel diarré er blevet almindelige, ligeledes at børn dør af det på grund af manglende adgang til behandling. Sundhedssystemet anses for nu at være det dårligst fungerende i Mellemøsten.

Ifølge det irakiske undervisningsministerium går mindst 30 % af børnene ikke i skole (der er seks års tvungen skolegang i Irak). Mange skoler er lukket. I andre tilfælde tør forældrene ikke sende dem i skole af frygt for, at de bliver dræbt, såret eller kidnappet på vejen. Ligeledes rapporteres det, hvorledes forældre ikke har råd til at lade deres børn gå i skole og i stedet sender dem ud for at arbejde eller på gaden for at tigge.

Et stadigt større antal børn er blevet ”gadebørn” siden 2003. Dette skyldes primært den forværrede økonomiske situation, at flere og flere kvinder og børn bliver henholdsvis eneforsørgere og forældreløse, fordi ægtefæller, fædre og mødre er blevet dræbt. De overlever fysisk og psykisk primært ved at tigge, stjæle og sniffe lim og dampe fra maling. Hjelpeorganisationer rapporterer, at sikkerhedssituationen såvel som mangel på funding gør det meget begrænset, hvor stor hjælp de kan yde disse børn.

Gadebørnene er i særlig risiko for alvorlige overgreb. Der er rapporter om, hvorledes mange er blevet ofre for *prostitution* mod at få mad (og eventuelt drugs). Gadebørn såvel som børn på børnehjem er i risiko for at blive ofre for *trafficking*. Der rapporteres om, at hundredvis af børn er indrullet i *militser* og *oprørsgrupper*, og at børn helt ned til i hvert fald 11 år er blevet brugt som *selvmordsbombere*.⁷⁶

8.6.4. Æresdrab og andre kønsrelaterede overgreb

Stigende islamisering påvirker kvindernes stilling i samfundet. Irakiske kvinder har traditionelt været afhængige af deres mandlige familiemedlemmer for at opnå beskyttelse. Det er ikke velset, at en

⁷⁵ UNAMI, Human Rights Report 1 November – 31 December 2006, pkt. 50f, 53.

⁷⁶ Om situationen for børn se blandt andet IRIN, Iraq: Children have been the main victims of war, 20. februar 2007; IRIN, Iraq: Youth involved in anti-US attacks and kidnappings, 23 februar 2007; US Dpt. of State, Country Reports on Human Rights Practices – 2006, 6. marts 2006; og Berlingske Tidende, USA: Børn bruges til angreb, 21. marts 2007.

kvinde henvender sig til myndighederne, medmindre hun har følgeskab af et mandligt familiemedlem. Denne afhængighed er forøget på grund af den aktuelle sikkerhedssituation. Enlige kvinder, familier med et kvindeligt overhoved, samt kvinder, der af den ene eller den anden grund har en konflikt med deres familie, har store problemer med at klare sig og står reelt uden beskyttelse mod trusler fra familien og det omgivende samfund.

På visse områder diskriminerer den irakiske lovgivning mod kvinder. F.eks. straffes kidnapning af kvinder ikke, hvis gerningsmanden efterfølgende gifter sig med offeret. Ifølge den irakiske straffelov er der strafnedsættelse eller fritagelse for æresdrab, ligesom voldtægt straffes meget lempeligt. I den kurdisk administrerede del af Irak er den nævnte bestemmelse om straf/straffritagelse for æresdrab dog ophævet.

Såvel muslimske som ikke-muslimske kvinder er i stadig større omfang presset til at *bære slør*. Også andre kønsrelaterede overgreb på kvinder er udbredt. Antallet af *tvangsægteskaber* og de såkaldte *midlertidige ægteskaber* (muta'a), som kun mændene kan opløse, er tilsyneladende stigende.

Æresdrab flourer i alle dele af det irakiske samfund i kurdiske såvel som i arabiske områder, dog hovedsageligt i konservative muslimske (sunni såvel som shia) familier. De fleste ofre for æresdrab er kvinder og piger, der betragtes som havende påført familien skam ved umoralsk opførsel. Ofte er baggrunden for sådanne anklager unøjagtige og ikke mere end et rygte. Kvinder kan blive dræbt, fordi de har mistet deres mødom forud for ægteskab, fordi de har krævet skilsmisse eller nægtet at indgå ægteskab, haft udenomsægteskabelige forhold, eller fordi de er blevet voldtaget. Drabene bliver oftest begået af mandlige familiemedlemmer. Iflg. UNHCR COI fra 2005 kan "æresdrab ikke legitimeres ved Islam eller Sharia lov, men er en stammetradition, der stammer fra det patriarkalske og patrilineale samfunds interesse i at bevare streng kontrol over familiebaserede magtstrukturer."⁷⁷

Der er rapporter om, at kvinder og børn, der ikke har indordnet sig under sociale eller religiøse normer, men for eksempel nægter at gå med slør eller klæder sig vestligt, er blevet *truet, overhældt med syre* og i nogle tilfælde *dræbt af konservative religiøse*. Der er ligeledes rapporter om, at kvinder nægtes *uddannelse* og *jobs* på samme grundlag. *Kvindelige politikere og aktivister* er ligeledes i risiko for overgreb og er i flere tilfælde blevet dræbt. Rapporter tyder ligeledes på, at antallet af *voldtægter* er stigende. *Hustruvold* er udbredt. Kvinder, der har været udsat for bortførelse eller voldtægt er i højrisiko for at blive slået ihjel af deres mandlige familiemedlemmer, der ofte vil føle sig forpligtet til at begå drab for at genoprette familiens ære.⁷⁸ Antallet af *sexarbejdere* er steget markant siden det tidligere styres fald, og mange unge kvinder (og mænd), herunder teenagere er (med eller mod deres vilje) blevet indrulleret i sexhandel som levevej. Disse kvinder er i særlig risiko for æresdrab. Ifølge enkelte rapporter er *omskæring* tilsyneladende relativt udbredt praksis inden for enkelte samfund i det nordlige Irak. På trods af kategoriseringen og kriminaliseringen af æresdrab som mord i Nordirak finder disse fortsat sted, ligesom kvinder, der for eksempel er ofre for voldtægter, ofte udstødes af deres familier i et forsøg på at fastholde familiens ære.

Internationale kilder rapporterer, at muligheden for myndighedsbeskyttelse generelt er ikke-eksisterende på grund af den alvorlige sikkerhedssituation i landet og den stærke patriarkalske samfundsform, som gør, at disse sager nedprioriteres. I endnu videre omfang end ellers vil myndighedsbeskyttelse afhænge af den enkelte politimand og typisk også af, om der eksisterer en særlig kontakt til myndighederne via familienetværk. Der findes enkelte tilflugtssteder i det nordlige og centrale Irak for kvinder, som har beskyttelsesmæssige problemer i forhold til familie eller ægtefælle.

⁷⁷ UNHCR COI Iraq 2005 p. 37. Se herom tillige pkt. 7 ovenfor.

⁷⁸ Iflg. UNHCR COI Iraq 2005, p. 38 afslørede en undersøgelse foretaget af det irakiske Ministry of Women's Affairs op til maj 2005, at mere end halvdelen af 400 kvinder, der var blevet voldtaget siden Saddam Husseins fald senere var blevet dræbt af æres-relaterede grunde.

le. Disse steder er velorganiserede, men har modtaget dødstrusler, da de betragtes som "sociale institutioner", som lokker kvinder væk fra deres familie/ægtefælle. Kvinder, der har søgt tilflugt disse steder, kommer i en yderligere risiko for social stigmatisering og udstødelse af samfundet.

Også mænd kan være ofre for æresdrab og andre æresrelaterede overgreb, såfremt de begår handlinger, der bringer skam over familien.

8.6.5. Seksuel orientering

Den retlige situation for homoseksuelle er uklar. I 2000 rapporterede kilder, at homoseksuel opførsel mellem samtykkende voksne ikke var strafbar. I 2001 fremkom imidlertid rapporter om, at en ændring til straffeloven dette år gjorde det at praktisere homoseksualitet til en forbrydelse under den irakiske straffelov og ville kunne føre til dødsstraf. Det skal således være uklart, om en ny lovgivning vedrørende familien fra 2003 forbyder homoseksualitet, ligesom der er strid om, i hvilket omfang Forfatningen fra 2005 anerkender Sharia lov. Under islamisk lov anses homoseksualitet ligeledes for en religiøs forbrydelse, der er strafbar med døden. Der er ingen rapporter om "officiel" praksis – det vil sige praksis fra de almindelige domstoles side – på dette område.

Det synes imidlertid klart, at homoseksualitet er tabu, og at homoseksuel praksis fordømmes stærkt af muslimer. UNHCR oplyser, at en familie, der opdager, at deres søn er homoseksuel, ofte - især hvis han tillige er involveret i sexhandel - vil foretrække at slå ham ihjel for at bevare familiens ære.⁷⁹

Ifølge en rapport fra Institute for War & Peace Reporting (IWPR) fra Bagdad oktober 2006 rapporterer homoseksuelle mænd om jævnlige overgreb fra *politiets* side, omfattende pengeafpresning, tortur og seksuelle overgreb blandt andet under trusler om ellers at blive udleveret til ekstremister og militser.

IWPR og andre kilder rapporterer ligeledes om *militser* overgreb og drab på homoseksuelle og deres familiemedlemmer. Ifølge UNAMI er der mange indikationer på, at homoseksuelle siden 2005 i stigende grad udsættes for trusler og udenretlige henrettelser af militser og dødspatruljer på grund af deres seksuelle orientering. Det antages, at denne type overgreb langt fra altid rapporteres, idet familiemedlemmer frygter yderligere overgreb. Militserne truer ofte familier til mænd, der menes at være homoseksuelle, med at de vil blive dræbt, såfremt de ikke udleverer deres homoseksuelle familiemedlem eller, i visse tilfælde, selv dræber ham.

Homoseksuelle bliver i praksis tiltalt og dømt ved *religiøse domstole*, der finder, at de handler i overensstemmelse med Sharia. Ifølge UK Home Office er det bredt rapporteret, at den shia-muslimske leder, Grand Ayatollah Ali al-Sistani udstedte en fatwa mod homoseksuelle i oktober 2005, hvor han udtalte, at personer, der var involveret i homoseksuelle aktiviteter, skulle "be killed in the worst, most severe way of killing." Denne fatwa betød en stigning i antallet af angreb på homoseksuelle i Irak med rapporter om trusler, kidnapninger, voldelige overgreb og drab. Kilder anfører bl.a. Bad'r militsen som værende stærkt involveret i disse overgreb.⁸⁰

Retssagerne afholdes i shia-moskeer, i Sadr-bevægelsens kontorer eller i almindelige haller. Homoseksuelle risikerer at blive idømt alt fra 40 piskeslag til døden. Dødsdomme eksekveres efterfølgende af militser. En advokat i Bagdad udtaler til IWPR, at han tvivler på, at homoseksuelle forfølges systematisk, men mener, at de er ofre for "the mess all over Iraq", der tillader folk at tage loven i

⁷⁹ UNHCR: COI – Iraq, oktober 2005, p. 21

⁸⁰ UK Home Office: Country of Origin Information – Iraq, oktober 2006, p. 159f.

egen hånd. "They are killed because there is no state to hold the murderers responsible or pursue them judicially."⁸¹

Der er ligeledes rapporter om, at børn helt ned til 11 års-alderen, der er blevet solgt til kriminelle og tvunget ind i prostitution, har været mål for militser.⁸²

I sin bestemmelse om beskyttelse mod diskrimination på forskelligt grundlag nævner den irakiske forfatning ikke homoseksualitet. En anden bestemmelse i forfatningen fastslår imidlertid, at "enhver person har ret til personligt privatliv, så længe det ikke krænker andres rettigheder eller den almindelige moral." Diskrimination af homoseksuelle er i praksis udbredt. UNHCR rapporterer, at hemmelige og isolerede grupper er dannet lokalt med henblik på at yde støtte til homoseksuelle mænd.

Iflg. UK Home Office rapporterer Pinknews.co.uk den 22 March 2006, at *transseksuelle* er blevet brændt og tævet ihjel i Irak.⁸³

8.6.6. Formodede politiske modstandere

8.6.6.1. *Personer, der har – eller anses for at have – sympati med den amerikansk ledede invasion og/eller den internationale militære tilstedeværelse i Irak*

Personer med tilknytning til eller arbejde for den tidligere Midlertidige Koalitionsmyndighed (CPA), koalitionsstyrkerne, irakere, der arbejder for udenlandske virksomheder, FN eller andre internationale organisationer og enhver anden, der arbejder eller har arbejdet for eller på nogen måde kan associeres med koalitionsstyrkerne eller en hvilken som helst anden international organisation eller virksomhed, opfattes af oprørsgrupperne for at billige og støtte besættelsen af Irak. De har siden Saddam Husseins fald været mål for oprørsgruppernes vilkårlige angreb. Det er svært at identificere præcise kriterier for, hvornår oprørsgrupperne vælger at slå til. Det er tilsyneladende alene afgørende, at oprørsgrupperne *antager*, at der er tale om en reel association til eller sympati for den udenlandske tilstedeværelse, men ikke at dette i realiteten er tilfældet. Karakteren af de overgreb, som formodede sympatisører eller ansatte i koalitionsstyrkerne eller internationale organisationer udsættes for, spænder fra verbal chikane og trusler til kidnapning, fysiske overgreb og mord. Ingen er i stand til at yde beskyttelse herimod.

8.6.6.2. *Personer, der arbejder for de nye irakiske myndigheder*

Også irakere, der arbejder for de nye irakiske myndigheder, er blevet angrebet. Udover attentater mod medlemmer af den irakiske regering, er også medlemmer af de nyoprettede politistyrker blevet mål for voldelige angreb og drab. Der er også rapporter om trusler mod dommere, som arbejder for det domstolssystem, der er under opbygning.

8.6.6.3. *Kurdere*

De irakiske kurdere opfattes af oprørsgrupperne som værende kollaboratører eller støtter af invasionen af Irak og tilstedeværelsen af koalitionsstyrkerne. Et antal prominente kurdiske intellektuelle og politikere har over de sidste par år været mål for chikane, angreb og attentater fra ekstremisters og radikale gruppers side, sandsynligvis på grund af den formodede støtte til den udenlandske fjende.

I forbindelse med den sekteriske vold, har kurdere, der har levet i Basra og Bagdad gennem generationer, været udsat for overgreb fra såvel sunni- som shia-muslimske gruppers side for at være hen-

⁸¹ Institute for War & Peace Reporting: Baghdad Gays Fear for Their Lives, 20. oktober 2006

⁸² UK Home Office: Country of Origin Information – Iraq, oktober 2006, p. 160

⁸³ Ibid.

holdsvis shia eller sunnier. Et stort antal kurdere er også blevet tvunget til at flygte fra Mosul. Her har der dog været tale om, at de er blevet fordrevet på grund af deres etnicitet.⁸⁴

8.6.6.4. Irakere, der deltager - eller antages at deltage - i den politiske proces i Irak

Irakiske politikere og medlemmer af den irakiske regering eller administration på alle niveauer, deres familier, herunder sunnier, der ikke længere boykotter den politiske proces, og personer, der i øvrigt har støttet - eller anses for at støtte - demokratiseringsprocessen, er mål for overgreb, herunder drab og kidnapninger fra ikke-statslige aktører. Også stammeledere, der har deltaget i den politiske proces har været ofre for overgreb. Eksempelvis blev et antal stammeldere og provinsmyndigheds personer dræbt den 16. december 2006, da de var på vej hjem til det sydlige Irak efter at have deltaget i en nationale sikkerhedskonference i Bagdad.

8.6.6.5. Modstandere af det tidligere styre

Med Saddam Hussein-styrets fald må risikoen for overgreb på modstandere af det tidligere styre formodes at være væsentligt formindsket og i langt de fleste tilfælde bortfaldet. Den fortsatte tilstedeværelse af tilhængere af det tidligere styre og den konsolidering, der sker af modstandsgrupper og militser, må dog antages at udgøre en trussel mod i hvert fald fremtrædende medlemmer af oppositionen, der vender tilbage til Irak.

8.6.6.6. Medlemmer eller andre knyttet til det tidligere styre

Der er utvivlsomt en udbredt modvilje mod det tidligere styre – herunder Baath-partiet, regeringen og styrets embedsmænd, militæret, militserne, politiet, sikkerheds- og efterretningstjenesterne – i den irakiske befolkning. Mange irakere, der har været udsat for overgreb fra det tidligere styres side, vil nære ønske om at få hævn. Man skal dog være opmærksom på, at under Saddam Hussein var medlemskab af Baath-partiet en forudsætning for at bestride offentlige stillinger, ligesom medlemskab i praksis ofte var en forudsætning for at klare sig i den private sektor. En meget stor del af den irakiske befolkning var derfor medlemmer af Baath-partiet uden nødvendigvis at være overbeviste Saddam-tilhængere. Ifølge kilder vil især personer, der har udøvet magt i det tidligere regimes navn – eller populært sagt ”har blod på hænderne” – være i risiko for forfølgelse. Dette gælder naturligvis højtstående medlemmer af det tidligere styre, men også mindre prominente tidligere medlemmer, der er kendte for at have begået overgreb, vil være i risiko for forfølgelse.

8.6.7. Journalister og medier

Journalister og andre mediemedarbejdere er i forbindelse med udøvelse af deres ytringsfrihed i politisk øjemed ligeledes mål for såvel islamistiske oprørsgrupper i hele landet som for de kurdiske myndigheder i nord. FNs Generalsekretær rapporterede i december 2006, at antallet af målrettede angreb mod journalister og medierne er i tiltagende.

8.6.8. Veluddannede og særlige faggrupper

Læger, lærere, ingeniører, sygeplejersker og andre faggrupper forfølges systematisk af dødspatrouller, religiøse militser og oprørsgrupper. Iflg. Iraks Ministerium for flygtninge og migration er 30 % af disse akademikere flygtet de fleste ud af landet. Iflg. Brookings Institute er der tale om så mange som 40 %.

⁸⁴ Victor Tanner, *Sectarian Violence: Radical Groups Drive Internal Displacement in Iraq*, The Brookings Institution – University of Bern, Oktober 2006, p. 25.

8.6.8.1. *Læger og sundhedspersonale*

Sundhedssystemet i Irak forværres stadigt og har mindre og mindre personale, da et stigende antal læger og andet sundhedspersonale udsættes for overgreb og trues til at flygte fra Irak.⁸⁵ Under trusler om at blive dræbt tvinges læger og hospitalspersonale til at behandle oprørsstyrker uden at registrere deres navne på hospitalerne. Såfremt de pågældende ikke anser det for sikkert at blive behandlet på hospitalerne, tager de en læge og måske en sygeplejerske til fange og bringer dem med til det sted, hvor en såret befinder sig. Læger eller andet personale, der ikke adlyder, er blevet dræbt. Mange hospitaler er blevet centrum for kampe mellem oprørsstyrker, militser og de multinationale styrker med blandt andet civile ofre til følge. Nogle hospitaler er helt overtaget af væbnede grupper.⁸⁶

8.6.8.2. *Dommere, advokater, akademikere og folk af andre professioner*

Mange højtuddannede mænd og kvinder har været udsat for systematisk chikane og forfølgelse fra fundamentalistiske grupper siden Saddam Husseins fald. Hundreder af akademikere og professorer fra universiteterne rapporteres kidnappet eller dræbt. Mange andre er blevet truet og/eller er flygtet fra landet. Dommere, advokater, kunstnere, lærere, sportsfolk og folk fra andre professioner er ligeledes jævnligt mål for kidnapninger og drab.

Motiverne herfor er tilsyneladende blandede. De synes udskilt som mål for forfølgelse på grund af deres relativt respekterede status i samfundet, sårbarhed og syn på kontroversielle emner i et klima af tiltagende islamisk ekstremisme. Ligeledes omfatter motiverne formodet sympati eller mistanke om samarbejde med besættelsesstyrkerne og andre af Iraks "fjender" og anklager om associering med det tidligere styre. Det kan ifølge observatører heller ikke udelukkes, at tidligere medlemskab af Baath partiet eller kristent tilhørsforhold i sig selv kan være nok til, at en ansat på universitetet er i risiko for forfølgelse.⁸⁷

8.6.8.3. *Uddannelsessteder*

Uddannelsesstederne intimideres ligeledes med bombeangreb og drab på studenter. Iraqi Association of University Lecturers rapporterer, at omkring 300 akademikere og universitetsadministratorer er blevet dræbt siden marts 2003. Nogle af de seneste angreb ramte Mustanisiriyh universitetet i Bagdad, der var mål for bombeangreb den 16. januar og 25. februar med drab på dusinvis af studenter og universitetsansatte til følge. Resultatet af den stadigt stigende målretning af angreb mod disse grupper har været, at mange skoler og universiteter er blevet lukket midlertidigt eller permanent.⁸⁸

9. **Vigtigste kilder**⁸⁹

- UNHCR, Return Advisory and Position on International Protection Needs of Iraqis outside Iraq, Genève, 18. december 2006, http://www.ecoi.net/file_upload/432_1168289730_2006-12-18-irak-unhcr.pdf

⁸⁵ Se herom blandt andet UK Home Office, Iraq Country Report, 31. oktober 2006 og UNAMI, Human Rights Report 1 November – 31 December 2006, pkt. 64.

⁸⁶ Se eksempelvis IRIN, Iraq: Armed groups occupy hospitals and kidnap doctors, 20. februar 2007; IRIN: Iraq: Country's healthcare system rapidly deteriorating, 20 februar 2007; IRIN, Iraq: Neglected nurses fight their own war, 20 februar 2007.

⁸⁷ Se herom blandt andet UN Security Council, Report of the Secretary-General, 5. december 2006, pkt. 43 og UNAMI, Human Rights Report 1 November – 31 December 2006, pkt. 58ff

⁸⁸ UNAMI, Human Rights Report 1 November – 31 December 2006, pkt. 72ff. og UN Security Council, Report of the Secretary-General, 7. marts 2007, s. 10.

⁸⁹ De fleste rapporter kan findes via www.ecoi.net (European Country of Origin Information Network)

- United Nations Security Council, Quarterly Reports of the Secretary-General pursuant to paragraph 30 of resolution 1546 (2004). Den pt. seneste rapport (7. marts 2007) ligger på: http://www.ecoi.net/file_upload/16_1173865400_n0725359.pdf
- UN Assistance Mission in Iraq (UNAMI), Human Rights Reports. Den pt. seneste rapport (31. december 2006) ligger på: <http://www.uniraq.org/FileLib/misc/HR%20Report%20Nov%20Dec%202006%20EN.pdf>
- Minority Rights Group International: Assimilation, Exodus, Eradication: Iraq's minority communities since 2003, februar 2007, www.minorityrights.org/admin/Download/pdf/MRGIraqReport.pdf
- Ashraf al-Khalidi and Victor Tanner, Sectarian Violence: Radical Groups Drive Internal Displacement in Iraq, The Brookings Institution – University of Bern, Oktober 2006, <http://www.reliefweb.int/library/documents/2006/bi-irq-18oct.pdf>
- International Crisis Group: After Baker-Hamilton: What to do in Iraq, Middle East Report No. 60 – 19 December 2006, http://www.crisisgroup.org/library/documents/middle_east_north_africa/60_after_baker_hamilton_what_to_do_in_iraq.pdf
- International Crisis Group: Iraq's Sectarian and Ethnic Violence and the Evolving Insurgency, updated 14 December 2006, http://www.csis.org/media/csis/pubs/120614_iraq_update.pdf
- IOM, Emergency Assessment – displacement due to recent violence (post 22 Feb 2006), Central and Southern 15 Governorates. Løbende rapporter og opdateringer kan findes på: www.reliefweb.int/rw/dbc.nsf/doc100?OpenForm eller via www.ecoi.net.
- Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL) Iraq reports, www.rferl.org/reports/iraq-report
- IRIN, <http://www.irinnews.org/ME-Country.aspx?Country=IQ>
- UNHCR, Resettlement of Iraqi Refugees, 12. marts 2007, <http://www.uniraq.org/FileLib/misc/HR%20Report%20Nov%20Dec%202006%20EN.pdf> http://www.ecoi.net/file_upload/432_1170152056_2007-01-09-unhcr-iraq.pdf
- US Department of State, Iraq Country Report on Human Rights Practices – 2006, marts 2007, <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2006/78853.htm>
- US Department of State, International Religious Freedom Report 2006 – Iraq, september 2006, <http://www.state.gov/g/drl/rls/irf/2006/71422.htm>
- Human Rights Watch, Iraq Country Summary, januar 2007, <http://www.state.gov/g/drl/rls/irf/2006/71422.htm>
- UK Home Office, Iraq Country Report, 31 Oktober 2006, http://www.ecoi.net/file_upload/432_1162993864_iraq-061106.doc
- UNHCR, Thi-Qar Governorate Assessment Report, Oktober 2006: http://www.ecoi.net/file_upload/432_1168505309_thi-qar-governorate-assessment-report.pdf
- UNHCR, Basrah Governorate Assessment Report, August 2006, http://www.ecoi.net/file_upload/432_1168505309_thi-qar-governorate-assessment-report.pdf
- Iraq – Annual Report 2006 (covering 2005), Amnesty International
- Background Information on the Situation of Non-Muslim Religious Minorities in Iraq, UNHCR Berlin, oktober 2005
- UNHCR, Guidelines Relating to the Eligibility of Iraqi Asylum-Seekers, Genève, oktober 2005, <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home/openssl.pdf?tbl=RSDLEGAL&id=4354e3594>
- UNHCR, Country of Origin Information - Iraq, oktober 2005, http://www.ecoi.net/file_upload/accord86_081irq.pdf

- Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights on the Present Situation of Human Rights in Iraq, E/CN.4/2005/4, 9 June 2004
- UN Security Council Resolution 1546, 8 June 2004
- Joint British-Danish Fact finding Mission to Baghdad and Amman on Conditions in Iraq, 1.-8. September 2004
- Fact-finding mission til Amman vedrørende asylrelevante forhold I Irak, 1.-3. december 2003, Udlændingestyrelsen og Dansk Flygtningehjælp, 12. januar 2004